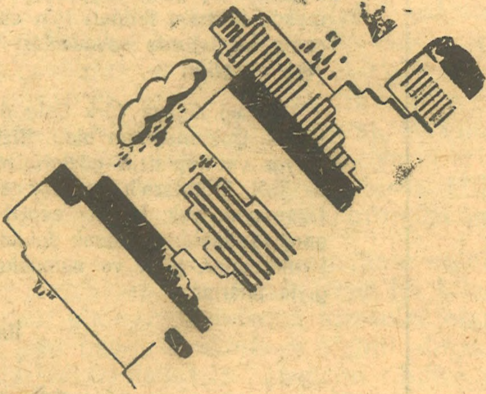
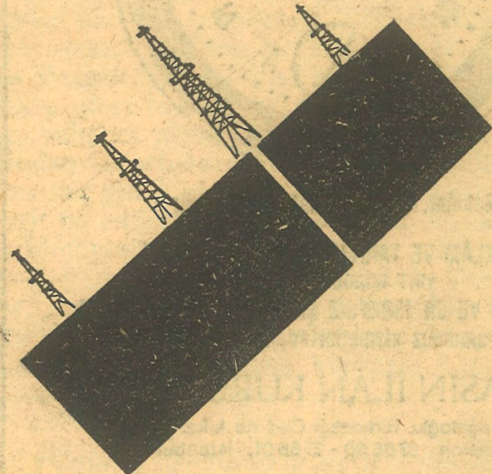
TÜRK SOLU

11 MART 1969
FİATI 125 KURUŞ
Yıl: 2 SAYI: 69

amerikan petrol şirketlerinin orta doğu'daki faaliyetleri

Bundan böyle bize düşen görev tarım emekçilerini eğitmektir

Akhisar tütün mitingi köylülerce unutulamamaktadır. Aşağıda Akhisar'ın Gölmarmara köyünden kahveci, İbrahim'in Tütün mitingine katılmış bir devrimci kardeşine yazdığı mektubu bulacaksınız.

Doğu kardeşime

Göndermiş olduğunuz mektubu ve Türk Solu dergilerini aldık, ne kadar sevindiğimizi tarif edemeyiz. Yaşamamızın şu döneminde mektubunuz kadar bizi mutlu eden bir şey olmadı. Sağ olun var olun. Yurdumuzda devrimci güçlerin haberleşmesi ve ilişkilerini devam ettirmesinin, devrimci güce hız kazandıracağına içten inanmaktayız. Türk Solunu okuduk. Ege'de sizlerin başlattığı hareketi, derginizde gerçekten olduğu gibi yansıtmışsınız. Bizim buna ilâve edecek bir şeyimiz olursa, o da şudur: Gerçekten yazdığınızdan daha şahane oldu. Bu bir defa daha gösterdi ki, Türkiye'de devrim köyden gelecektir. Ve bu da temel teoride saptandığı gibi, evvelâ antiemperyalist ve antifeodal mücadele olacaktır. Türkiye bağımsız olmadan sosyalist olamaz. Sosyalist Türkiye'yi bağımsızlık savaşı veren, sosyalist bilince ulaşmış öncü kadrolar kuracaktır.

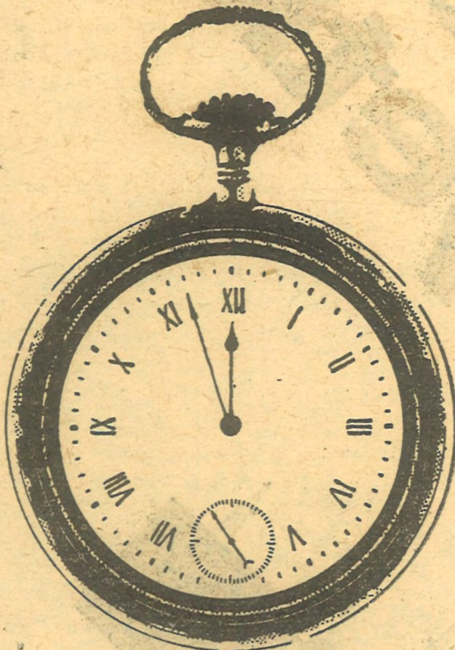
Ve bundan böyle bizlere düşen görev, tarım emekçilerini eğitmek, onların arasından sağlam militanlar yetiştirerek, emekçi-gençlik dayanışmasını ve bu dayanışmanın yoğunlaşmasını sağlamak. Bugün örgütün başındakiler için, burada fikir yürütecek değilim. Bizim için önemli olan tabanın eğitilmesi sorunu var ki, bunu da yukardakilerden beklemek artıy yersiz bir şey. Onlar müsaadeli. O bizde yok. Türkiye'nin meselesi üst kurumlar meselesi değil, bir üretim ve alt-yapı meselesidir. Ve bu da toplumsal kanunların gereğidir.

Doğu kardeş! Bu konuyu burada bir mektupla izah etmek olanağı olmadığı için kısa kesiyorum. Bu konuları bundan sonra devamlı tartışarak kendimizi daha iyi yetiştirmek ve gelecek günlere hazırlamak görevimizdir. Onun için bundan böyle kendimizi olayların içinde pişerek yetiştirelim. Yenilmekten, dövülmekten korkmıyalım. Belki bir sefer yeniliriz, fakat bu bizlere ilerisi için tecrübe kazandırır. Tarihin akışı durmaz akar. Şuna inanıyoruz ki, yöntem sağlam uygulanırsa, zafer bağımsızlıktan yana olan emekçi sınıfının iktidarı için savaşanlarındır. Yaşasın bu uğurda savaşanlar! Yaşasın devrimci Türk gençliği!

Recep Ağaya Türk Solu dergisini ve resmi ilettik. Çok memnun oldu. Sizlere ayrıca selâm ediyor ve hepinizin gözlerinizden öpüyor. Ayrıca Göl Marmara'lı kurmay emekçi militanlar, (kurmaylık yok, bu bir espri) Spartaküs gibi genç kardeşlerine kucak dolusu sevgi ve selâmlarını sunar, yiğit ve namuslu kişiliklerini saygıyla anarlar.

İbrahim EVCİ
(Kahveci)

Gölmarmara - Akhisar

başyazı • **Demirel'in defteri dürüktür!**

«Demirel istifa! Millî koalisyon!» sloganını ileri sürenler, bunu Türkiye vatandaşlarının büyük çoğunluğunun özlemi olduğu inanciyle yapmaktadırlar. Demirel'in dayandığı siyasî alan son aylar içinde iyice daralmış bulunmaktadır. Ve herkes bu önemli gelişmenin somut sonuçlarını yakın gelecekte gözleriyle görecektir. İç politika açısından Demirel'in defteri dürüktür.

BİR genç arkadaş KANLI PAZAR'ı şöyle anlatıyor: «O gün, emperyalizm - komprador kapitalizmi - feodalizm üçlü ortaklığını eylem içinde, tam işbirliği halinde gördük. Olayı göklerden izleyen helikopter Amerikan emperyalizmini temsil ediyordu. Morrison şirketinin dünkü temsilcisi, şimdiki başbakan Demirel'in toplum polisi işbirlikçi sermayenin vurucu kuvvetiydi. Aydın bıçaklıyan yobaz da feodallerin adamıydı...»

Evet, Kanlı Pazar bu gayrı-millî üçlü ittifakın millîci güçlere saldırısıdır. Gayrı-millî ittifak bıçaklıyarak adam öldürmek dahil, her kanun dışı yola başvurmağa azmetmişti. Suç taammüden işlenmiştir. Saldırıya uğrayan millîciler, Anayasa'da yazılı demokratik haklarını kullanarak Amerikan emperyalizmine karşı, 6. Filo'nun Türk millî vekarını yaralayan «periyodik ziyaretlerinden» ilkini protesto etmek amacıyla yürüyorlardı. Millîciler mücadelelerini kanun sınırları içinde tutmağa azimliydiler.

Türk devrimcileri, tarih tekerleğinin emekçi yığınların dâvası doğrultusunda döndüğünü iyi bilen kimseler olarak, kendi güçlerine güvenen kimseler olarak, davranışlarında ağır başlı, temkinli ve ölçülü olmasını bilirler. Onlar izledikleri mücadele çizgisini bilim ışığında ve Türkiye'nin gerçeklerini göz önünde tutarak saptarlar ve o çizgiyi yürekle izlerler. Türk devrimcilerini, oraya buraya deli dana gibi saldıran bir avuç gözü dönmüş anarşist olarak gösterme yolunda gerici propaganda, her geçen gün daha az etkili olmaktadır.

ANAYASA'nın sağladığı demokratik kazançları bir türlü hazmedememe ve siyasî nitelikte sabah namazları düzenlemekten vatandaş bıçaklatmağa kadar varan, suç niteliğindeki davranışlarda bulunan taraf sol değil, sağdır, gericilerdir. Çağdaş Türk tarihinde devrimci aydının yobazı her zaman alt ettiğini unutarak, en yetkili makamda oturduğun halde, kaldırım kabadayılarına özgü bir dil ile ortalığa meydan okumak, yumruğunun kuvvetli olduğundan söz ederek kuru sıkı atmak, ilericinin değil, gerici politika bezirgânının kârıdır. Türkiye'de bugün devlet düzenine karşı gelenler dinî irticayla çıkar birliği durumundaki AP yöneticileri ve onların emrindeki militanlardır. Bütün kanunsuzluklar Demirel iktidarının teşvikiyle olmaktadır. Türk kamu oyu, yasaların kendisine sağladığı hak ve özgürlükleri kullanmakta olan devrimciyi kanun çiğneye gericiden ayırdetmekte kusur etmemektedir. Türkiye halkı bunu yapabilecek kadar uyanmış, bilinçlenmiştir. Dün AP'ye oy vermiş şehirli ve köylü vatandaşların çoğunluğu da bu uyananlar safındadırlar. Son genel seçimlerde AP'nin propagandasını yapmış nice köylü vatandaş bugün, «ben bu adamlara İstanbul'un göbeğinde, Türk kanı akıtsın diye oy vermedim »demektedir. AP iktidarının millîci güçlere karşı iftira ve tezvir propagandası gün geçtikçe etkisini yitirmeğe mahkûmdur. Öyle ki Meclis'teki AP çoğunluğuna rağmen, «Demirel istifa! Millî koalisyon!» sloganını ileri sürenler, bunu Türkiye vatandaşlarının büyük çoğunluğunun özlemi olduğu inancıyle yapmaktadırlar. Demirel'in dayandığı siyasî alan son aylar içinde iyice daralmış bulunmaktadır. Ve herkes bu önemli gelişmenin somut sonuçlarını yakın gelecekte gözleriyle görecektir. İç politika açısından Demirel'in defteri dürüktür.

DEMİREL'in dış dayanaklarına gelince: O, bunlara da uzun boylu güvenemiyeceğini yavaş yavaş anlamaktadır. Amerikan Associated Press haber ajansına verdiği demeç bu konudaki huzursuzluğunu yansıtmaktadır. New York Times gibi, Newsweek gibi Amerikan kapitalizminin kamu oyuna yön veren organlarının Kanlı Pazar olayını ve genel olarak Türkiye'deki Amerika'ya karşı tutumdaki gelişmeyi inceleyiş tarzları çok anlamlıdır. Amerika'nın dünyanın bu bölgesinde kaderini bir eski Amerikan şirketi komisyoncusu ve onun çember sakallı gerici militanlarına bağlamasının, uzun vadeli Amerikan çıkarları bakımından pek doğru bir davranış olamıyacağını düşünmekte olan ve Orta-Doğu'da Johnson politikasının sürüp gitmesine karşı eleştirici bir tutum benimseyen Amerikalıların eksik olmadığı şüphesizdir. Çağımızda bir ulusun ulusal vekar ve kişiliğini yaralayan bir vesayet politikasının, özellikle millî kurtuluş savaşları çağını açmış olan bir halkın yaşadığı bir ülkede uzun süre izlenemiyeceğini düşünen Amerikalılar da vardır her halde.

Amerika ile aramızdaki millî bağımsızlığımızla bağdaşmayan vesayet ilişkilerine son vermek amacıyla mücadele eden Türkiye yurtseverlerinin vasi olarak Amerikanın yerine Rusya'yı getirmek istedikleri, bunların da bugünkü kucak politikasını sürdürecekleri yolundaki satılmışların propagandası, ancak Türk ulusunun başı dik, özgür bir ulus olarak yaşama yeteneğini yitirdiğini sanan millî duygudan yoksun birkaç gafil ciddîye alabilir. Türkiye'deki anti-emperyalist mücadelenin adamları en derin bir millîci bilinçle hareket eden yurtseverlerdir ve bunlar, kim tarafından olursa olsun, Türk ulusal bağımsızlığına gölge düşürülmesine tahammül edemezler.

DEMİREL'in söz konusu demecini bir gazeteci «yakarı» olarak nitelendirmiştir. Nitelendirme yerindedir. Ama hiçbir yakarı, eski müteahhit alışkanlığıyla sayılar üzerinde oynayarak Türkiye halkının % 97 sini Amerikancı olarak gösterme yolunda hiçbir çaba, Demirel'in yabancı dostlarını tatmin etmiyecektir.

Bütün dünya Anadolu'nun her yanını saran anti-emperyalist gösterileri izlemektedir. Ankara'da 30 bin öğretmenin muhteşem yürüyüşüne, Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye temel sloganına uygun dövizler taşıyan binlerce pankartın yükseltildiğine bütün dünya tanık olmuştur. Gene bütün dünya 30 bin Türkün İstanbul'da Beyazit'ten Taksim'e yürüyüşünü de görmüştür. Ve başta olayı helikopterle izleyen Amerikalılar olmak üzere, yabancı gözlemciler bilirler ki, devletin polis kuvvetinden yararlanarak bir yürüyüş kolunun başında giden bir kaç yüz kişinin büyük kısımla irtibatını kesmek ve tecrit bu edilmiş gruba silâhlı bir zorba güruhunu gene polis himayesinde, saldırtmak, ne askerî bakımdan ne de siyasî bakımdan başarı değildir. Tersine böyle davranışlar, kanun egemenliğini sağlamakla görevli bir iktidarın büyük zaafa düştüğünün kanıtıdır. Demirel'in AP ajansına demecini bir çeşit «yakarı» havası taşımasının açıklaması işte buradadır.

Tekrar ediyoruz: Demirel'in defteri dürüktür.

olaylar ●

Bütçe görüşmeleri biterken

1969 malî yılı bütçesi üzerinde görüşmeler biterken muhalefet sözcülerinin olsun iktidar sözcüsünün olsun radyolarda ve basında son bir kere daha boy göstermeleri demokrasi gereği bizde de gelenek halini aldı diyebiliriz. Sözcüler aralarında anlaşmışcasına 6. Filonun gelmesiyle hızlanan anti-emperyalist gösteriler ve siyasî irticaın hazırladığı tertipler üzerinde durdular.

GP. adına Feyzioğlu'nun konuşmasında ağırlık noktası komünizm tehlikesiydi. Vatandaşın işgallerden, resmî binalara Kızıl Bayrak çekilmesinden ve kanlı sokak kavgalarından bıktığı hususunda, aşağıda değineceğimiz Demirelle hemfikirdi. Feyzioğluna göre Marksistliğe saplanıp kalmak gericilikti. Sosyalist Türkiye diye bağırmakla hiç bir davanın çözülemiyeceği, komünizme dur demeden faşizmin önlenemiyeceği, komünizmin Türkiye'de ağlarını kurduğu tezini işlemiştir. Belli ki «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye» için gençliğin başı çektiği, şehir ve köy emekçilerinin ve ara tabakaların artan bir tempoda katılma eğilimi gösterdiği hareketler en azından Demirel kadar Feyzioğlunu da ürkütmüşe benzer. Yalnız ikisi arasında şimdilik ufak tefek ayrılmalar da yok değil. Demirel emperyalizmin yerli işbirlikçilerinin daha önemli bir temsilcisidir. Feyzioğlu ise yedek bir oyuncu örneği, saha kenarında sıra beklemektedir. Beklerken beklerken silinip gitme endişesinden olacak bu ve benzeri lafları, bizde buradayız, gibisine tekrarlamak zorunda. Bu yüzden konuşmasını sık sık alkışlayan AP. lileri bile eleştiriyor. Bir ara velinimetine karşı «bir ucun karşısına başka bir uç dikerek devlet idare edilmez» lafını bile sarfetmekten çekinmiyor. Her ne kadar bu laflarile Sükan'ı karşısına almışsa da AP içinde sesini duyurmağa başlıyan muhalefetin ilerisine de düşmemeye dikkat ediyor.

MP adına Bölükbaşı'nın konuşmasında AP yöneticilerini bir hayli müşkül durumda bırakan kısımlar var. Demirel'in ikide bir öne sürdüğü sandıktan çıkma sorununa değindikten sonra, oyların ille de sandığa atıldıktan sonra çalınmadığını, «ifsad edilmiş oyların sandığa girmeden çalınmış olduğunu, bu manevi hırsızlığın faillerinin tarihe millî iradeye saygılı insanlar olarak değil, onu dolandırmış ve gaspetmiş günahkârlar olarak geçebileceklerini» hatırlatıyor.

YTP grubu adına konuşan Alican ise AP nin de sağına geçerek sesini duyurma çabasında. «Aşırı ceryanlar şikâyet edildiği halde hazırlanan kanunun daha yeni getirildiğini, hükûmet aleyhine çok ağır neşriyat yapıldığı halde bu neşriyata cevap verilmediği, neşriyat sahiplerinin cezalandırılmamış olmasını eleştirerek bayağı politikacılığın en bayağı örneklerinden birini daha veriyor.

CHP adına konuşan Ecevit, sokaklardaki çarpışmalardan dökülen kanlardan, iktidarı sorumlu tutmaktadır. SS birlikleri özentilerinin hükûmet tarafından gençlik üzerine, yüksek okullara, yasalar içinde gösteri yapanlar üzerine devlet kuvvetlerinin koruyuculuğunda, silahlı göç dönmüş kimselerin saldırtıldığını söylüyor. AP iktidarının olayları önlemek şöyle dursun bizzat tertip ettiğini de zapta geçirtiyor. Daha sonra şu soruları sıralıyor:

- Konya olaylarıyla ilgili olarak, Sükan AP yöneticilerile neler konuşmuştur?

ECEVİT
— Saldırıları Başbakan kışkırtmaktadır —

- Komando konusundaki ithamların sonuçları ne olmuştur?
- İstanbul olaylarına ait filim niye gösterilmemiştir?
- Başbakan ve İçişleri Bakanı soldan gelen en küçük harekete cevap verirken, sağdan gelen saldırılar karşısında hangi sebepten susarlar?

Saldırıları Başbakanın kışkırttığı kimi sivil kimi Toplum Polisi üniformalı kabadayıların yaptığına da işaret eden Ecevit Gençlik sorunlarına değinerek «AP iktidarının çağımızın ekonomik emperyalizmi karşısında Türk bağımsızlığını korumak isteyen gençlik karşısına yabancılarla işbirlikçi bazı sermaye gruplarının parasıyle beslenen bir gençlik çıkarmağa çalıştığını» da ilâve etmiştir.

Ecevit'in konuşması, basına intikal ettiği kadariyle de olsa, kuşkusuz en olumlusu. Ama emperyalizmle yalnız ekonomik bakımdan değil, politik, askeri ve kültürel bakımdan da bağımsızlığın tanınmaz hale sokulduğunu söz konusu etmiyordu Ecevit. Emperyalist ajanların uzman maskesi altında iç ve dış politikada denetleyici hatta yönetici bir rol oynadığı, ordunun millî mi gayri millî mi olmasının tartışma konusu yapıldığı, emperyalist bir ülkenin yaarrına ve emperyalist bir devletin kontrolunda askerî üslerin bulunduğu bir ülkede huzurdan, tıkır tıkır işleyen bir düzenden doğal olarak söz edilemiyeceği gerçeğini yansıtmıyordu bu konuşma. Üzerinde doğup büyüdüğümüz bu topraklar için en büyük tehlikenin millî çıkarlarımızı seçim geçim sorunu haline getirmiş olan günlük politikacıların tutumlarına ayak uydurarak vatansever gençliğin de emperyalist boyunduruğun ağırlığını duymazlıktan gelmesi, boyunduruğu parçalayıcı eylemlerden uzak düşmesi olduğunu da yeteri kadar yansıtmıyordu bu konuşma.

AP adına konuşan Demirel İstanbul'daki son olayları Parlamento içindeki, Parlamento dışındaki muhalefete, özellikle dernek faaliyetlerine hamlediyordu. 2 Hazirandan bu yana kaç kişinin hapse girdiğini, kaç tane dâvâ açıldığını, gösterilerin bitmek tükenmek bilmediğini, nihayet halkın sabrının taştığını «bıktığını» söylüyor.

DEMİREL
— Sabrı taşmış! —

Hapse girenlerin hepsinin beraat ettiğini ya da serbest bırakıldığını tipik bir komisyoncu hilesiyle saklıyor tabii. Menderes de iktidara geçtiğinde Hüseyin Cahit'lere varıcaya dek almıştı içeri. Birinci şube işkence hücreleri üniversiteli gençlerle dolup taşıyordu. Ama 27 Mayıs sabahı gençler dışarı Menderes ve avanesi içeri olduydu. Sonra günlerce «Reis beyefendi hazretleri» diye yalvarmalar yakarmalar ilh... Yani fol yok yumurta yokken Demirel'in bu acı hatıraları bizlere niye hatırlattığını anlayamadık. Sonra yüzbinlerce vatandaşın gözleri önünde cereyan eden İstanbul'daki olaylar böylesine pervasız biçimde hem de bir Başbakan olarak nasıl ters yüz edilebilirdi? Dahası var: «Polisler sabahtan akşama kadar (Bağımsız Türkiye) diye bağıracağınız için orada bekliyecek. İşte Anayasa Nizamını Koruma Kanunu, böyle bağırma hakkınız var mı yok mu onu tesbit edecek» diyor. İlâve ediyor: «Aklınıza bir şey gelmesin Türkiye Bağımsızdır.»

Demirel'e göre civar taşra kasabalardan otobüslere bindirilip yürüyüş günü tertibi için İstanbul'a getirilen silâhlı AP militanları ve ayni paraleldeki yan örgütlerin mensupları ve Toplum Polisi göterilerden bıkkınlık duyan halktır. Peki Ellerinde «Bağımsız Türkiye», «6. Filo Defol», ve Vedat Demircioğlu'nun resimleri bulunan dövizlerle yürüyen 30.000 i aşkın yürüyüşçü ve caddelerden onlara alkış tutan yüzbinlerce İstanbullu halk değil midir. Gerçeği olduğu gibi yansıtmak için asıl Demirel'i, halkımızla bağları tamamen kopuk, bir yaratık olarak düşünmek zorundayız.

6. Filo ziyaretleri

Kommer'in 1964 ten bu yana Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler konusunda Washington'a bir rapor gönderdiği basınımıza kadar aksetmiş bulunuyor. Nikson hükûmeti raporu inceleyip bir karara varıncaya kadar 6. Filonun Türk limanlarını ziyaretlerinin iptal edildiği anlaşılıyor. Haberin ABD büyük elçiliğinden, gayri resmi olarak, çıkarılmış olması anlamlıdır. Hele daha evvelden Demirel'in Associated Press muhabirine verdiği Amerikan emperyalizminin çıkarlarını her şeyin üstünde tutan mülâkatın akabinde bu haberin ABD Büyük elçiliği tarafından yayılması daha da anlamlıdır. Demirel'in ABD ne böylesine bir teslimiyet politikası izlemesi Washington'u bile tedirgin etmişe benzer. Anti - Emperyalist hareketlerin taşra illerimize kadar yayılmış olması Washington'u böyle bir manevraya zorladığı da ortada. **İkili görüşmelerin so**

Hepsinden sormalıyız,
nedir bu topraklarımız üzerindeki Amerikan üsleri?
Vardı, yoktu, tesisti, ortaklıktı, görüşülecekti, görüşüldüydü,
nedir bu yılan hikâyesi?
Bu beyler, bu paşalar daha fazla susmamalıdırlar.
Demirel'in
her ağzını açışta bir başka hikâye anlattığı tutumu kendilerini
tatmin ediyor mu bilmek isteriz.

• olaylar

BÖLÜKBAŞI
— Amerika'ya değil, Amerikan üslerine karşı —

nuçlandırılması istenirmiş. Kommer doğrudan doğruya ABD hükümetine hitaben kaleme aldığı bu raporu ne diye basına kadar aksettirir? Sonra bildiğimiz kadariyle böyle bir teomül de yoktur. Belliki, Kommer hem Amerikan emperyalist çıkarlarını hem de kendi yıkık prestijini şirin gösterme çabasında. Bu arada AP iktidarını, özellikle Amerikan taraflısı Demirel'in prestijini biraz daha kıracakmış umurunda değil tabii. Neden sonra Dış İşleri Bakanımız da 6. Filonun İzmir ziyaretini iptal ettiğini doğruladıydı marifetmiş gibi.

Bölükbaşı'nın ve İpekçinin Tepkisi:

Bölükbaşı'nın Milliyet Gazetesine verdiği demeç ve ayni sayıda A. İpekçi'nin Başyazısı Kommer'in bu manevralarını suya düşürücü nitelikteydi. Bölükbaşı aynen şunu diyor:

Türkiye'deki Amerikan üslerinde elde ettiği tehlikeli imtiyazlarından vazgeçmesi lâzımdır.

Bütçe müzakerelerinde, verilen bilgiye göre bu üslerle ilgili yeni bir temel anlaşma imzalanacakmış ve üslere ait asıl ikili anlaşmalar da bu imza tarihinden sonra bir yıl içinde temel anlaşmaya uydurulacakmış! Bu hayatî konunun daha uzun süre sürüncemede kalacağını gösteren şu acı gerçek karşısında, «Vuslat yine kaldı bir başka bahara» dememek mümkün değildir.

Bâzı hükümlerini öğrendiğimiz temel andlaşma taslağı ise olup bittileri imkânsız kılacak ve üslerde fiilî bir hâkimiyeti Tür kkomutan, bubay ve askerlerine veren bir mahiyet maalesef taşımamaktadır.

İmzalansa bile bu andlaşma Türk Milletini tatmin etmeyecek, Amerikalı dostlarımızı evsahiplerinden üstün durumlarını muhafaza edeceklerdir.

Böyle bir durumun, Türk - Amerikan dostluğu için sağlam bir zemin teşkil etmeyeceğini, Türk Hükümetine de, Amerikan müttefikimize de, iş işten geçmeden bir kere daha hatırlatırız.»

A. İpekçi ise önce ikli anlaşmalara temasla bunların Türkiyenin egemenlik haklariyle bağdaşır nitelikte olmadıklarını Türkiye'de kurulan üs ve tesislerin hemen hemen tamamının sadece Amerikalılar tarafından kontrol edildiğine değindikten sonra aşağıdaki hususları sıralıyor:

— Üsler Pentagon hesabına çalışmaktadır.

— Radar gibi haber alma araçlariyle donatılan üs ve tesislerin amacı Türkiye'nin değil Amerika'nın savunmasiyle ilgilidir.

— Bu üslerde iddia edildiği gibi bir ortaklık bulunmamaktadır.

— Üsler bugünkü niteliğinde kaldığı sürece Türk ulusunun egemenlik hakları ihlal edilmiş bulunacak ve Türkler bu haklarını ihlal edenlere karşı asla dost gözüyle bakmıyacaklardır.

— Türk Ulusu topraklarını hiçbir şey karşılığında başkalarına terk etmeyecek kadar gururuna ve haysiyetine bağlıdır.

•

Topraklarımız üzerindeki Amerikan üsleri konusunda yıllardır yazılır çizilir. Meclis içinde Meclis dışında, meydanlarda, açık oturumlarda yine yıllardır söz konusu olmuştur. Demirel, evvelâ bunların üs değil tesis olduğunu söyleyip geçti. Sonra bunlar bizi ilgilendirmez, önceki iktidarlar zamanında kurulmuşlardır dedi. Arkadan bu konuda ABD leriyle müzakere halindeyiz dedi. Müzakereler de 3 senedir sürüp gitmektedir.

Demirel'in Johnson'la kolkola çektirdiği resimleri dağıtarak iktidara geçtiği hepimizin malumu. Daha önceki görevinin de Morrison firmasında komisyonculuk olduğunu bilmeyen kalmadı. Demirel Amerikan üsleri konusunda başka ne diyebilir, elinden başka ne gelir?. AP.'nin de en kuvvetli adamı olduğuna göre bütün dâvâ Demirel'in tutumuna mı bağlı kalacak? Bütün sorumluluk Demirel'e mi yüklenecek? Bu memleketin, sorumlulukları Anayasa'ca tayin edilmiş, bir de Cumhur Reisi vardır. Bu memleketin topraklarını korumakla görevli koca bir ordusu da vardır. Bu ordunun bir Genel Kurmayı, bu genel Kurmayın bir de Genel Kurmay Başkanı vardır.

Hepsinden sormalıyız. Nedir bu topraklarımız üzerindeki Amerikan üsleri? Vardı, yoktu, tesisti, ortalıktı, görüşülecekti, görüşüldüydü nedir bu yılan hikâyesi? Bu beyler bu paşalar daha fazla susmamalıdırlar. Demirel'in her ağzını açışta bir başka hikâye anlattığı tutumu kendilerini tatmin ediyor mu bilmek isteriz.

Genel Kurmay'ın en üst mevkilerinde görevli bulunmuş yüksek rütbeli subaylarımız'ın, Generallerimizin basınımızda çıkan makaleleri Demirel'in değil Bölükbaşı'nın, A. İpekçi'nin söylediklerini doğrular niteliktedir. Bu durum muvacehesinde bu sorumluların nasıl olur da bir diyecekleri olmaz. Bu millet onları böylesine hayati sorunlarda millî çıkarlara göz-kulak olmaları için giydirip kuşatmakta, yedirip içirmektedir. Evet, her vatansever onlara bu soruyu sormakla kendini görevli saymalıdır. Onlar da görevleri gereği bu soruları cevaplandırmak zorundadırlar.

---

ayıkla pirincin taşını • ***rıfat ılgaz***

Atatürk'ü arayanlar

YTP'ye giren Atatürk'ün eski arkadaşlarından bir grup adına konuşan T. Rüştü Aras: «Atatürk'ü erken kaybettik!» demiş.

Atatürk'ü erken kaybedenlere bakın, nerde arıyorlar Atatürk'ü!

Rahmetli Hoca karanlıkta yitirdiği gümüş sikkeyi ışıkta aramıştı. Bunlar Hoca'ya rahmet okutarak ışıkta yitirdiklerini karanlıkta aramaya kalkışıyorlar.

Ağlamaklı bir ozan

Bölükbaşı'nın yeryüzü yıldızlarına tutkun bir astronom olduğunu bilirdik ama, şiir düzüp «milletin karabahtı»na okuyan soylu bir şair olduğunu yeni öğrendik!

Gazetelerin açıkladığına göre, «Çok arefe gördü bayram görmedi.» diye başlayan şiiri, «Böyle karabahta yanar ağlarım.» diye bitiyor.

Abdülhamit de şiir yazarmış sağlığında, hem de böyle ağlamalı şiirler... Bir Namık Kemal çıksa da halkın ağzından bir nazirecik düzüverse, «Ağlarım»a, «Tutup bağlarım» diye söz uyduraraktan!

Hacı Millet

İlhami Soysal tam ellibir bin hacıya harcanan iki yüz, üç yüz milyon liralık dövizde bütün Türk milletinin de hakkı olduğunu belirtiyor. Yazık oluyor giden liracıklara diye yakınıyor, köşesinde.

Neden yazık olsun! Bütün dövizlerimizi vererek gönderdiğimiz bu elli bir hacı vekili ile bütün Türk milleti de hacı olmuyor mu ?Ağalarımız Hacıağa olurken milletimiz de toptan Hacı Millet olup çıkıyor işte! Bundan böyle kendimizden söz ederken göğsümüzü gere gere övünebiliriz: «Biz Hacı Türk milleti!»

Kurban haftası

Maraş'ın Bakışlar köyündeki yirmiyedi çocuğun ölümüne Sağlık Bakanlığının ilgisizliğinin sebep olduğu yazılıyor gazetelerde. Bir de resim: Bakan tam köye girerken yol üstünde kurban edilen iki koyun...

İhmallere kurban giden yirmiyedi çocuktan sonra bu iki koyun da ne oluyor demeyin! Köyde sağ kalan iki çocuğun yerine kesilen gerçek kurban bu!

Paris Barış Görüşmeleri ne durumda?

Hüseyin Sırçalı

FNL ve VDC, Vietnam sorununun derin nedenleri ile birlikte incelenmesini ve politik bir çözüm bulunmasını isterlerken ABD ve kuklası sadece askerî sorunlar üzerinde durmaktadırlar. Bu Vietnamda kimin kazanmakta kimin kaybetmekte olduğunun açık kanıtıdır. Askerî bakımdan kim güç durumdaysa, o politik sorunları bir yana bırakarak kendisini güç durumdan kurtarmakla uğraşacaktır.

Vietnamda barışı sağlamak üzere Pariste yapılmakta olan «Genişletilmiş barış görüşmeleri», Ocak sonundan bu yana devam ediyor. Şubat ayı boyunca taraflar, haftada bir kez, uzun tartışmalardan sonra biçimi üzerinde görüş birliğine varılan, yuvarlak masa çevresinde toplanıyorlar. Görüşmelerde taraf olan 4 heyet ve başkanları şunlar:

- Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi (FNL) Traan Buu Kiem
- (Kuzey) Vietnam Demokratik Cumhuriyeti (VDC) — Xuan Thuy
- Amerika Birleşik Devletleri (ABD) — H. Cabot Lodge
- Güney Vietnam (Saygon) Hükûmeti (GV) — Pham Dang Lam

1. Oturum'da (25 Ocak), taraflar uyuşmazlık konusu sorunlar üzerinde görüşlerini açıkladılar. Tarafların tutumunu anlıyabilmek için bu görüşleri kısaca incelemek yerinde olacaktır. Çünkü bundan sonraki oturumlarda bu görüşlerde herhangi bir değişiklik olmadı.

TRAN BUU KİEM (FNL)

Eğer ABD daha ağır yenilgilerden kurtulmak ve şerefli bir barışa kavuşmak istiyorsa, istilâya son verip kendisinin ve peyklerinin askerlerini Güney Vietnamdan çekmeli, Güney Vietnam halkının yabancı müdahalesi olmadan kendi sorunlarını çözümleme hakkını tanımalıdır.

«ABD yönetimi, Güney Vietnama karşı uyguladığı saldırı savaşında, kendi yeni-sömürgeci politikasını gizlemek için, Saygon yönetimini bir âlet, bir paravan olarak kullanmaktadır. Bu âlete «kanunî, anayasaya uygun» bir biçim verebilmek için de, 1 milyon Amerikan, kukla hükûmet ve peyk askerlerinin kontrolu altında kanunsuz, hileli «seçim» yapmıştır.

«Bugünkü üçlü Thieu - Ky - Huong kliği, daha önceki Diem - Nhu kliği gibi, müstebit ve militarist hainlerden kuruludur. Amerikan «bölgesel savaş» taktiğinin âleti olarak, kendi ülkelerinin yakılıp yıkılmasında yardımcı olmuşlar, halklarına karşı sayısız cinayetler işlemişlerdir. Bu nedenle Güney Vietnam halkının hiçbir çevresince desteklenmezler.

«Şehirlerde, vahşice baskıya rağmen, Thieu - Ky - Huong'u devirip, 4 lü görüşmelere iyi niyetle katılacak bir «barış kabinesi» kurmayı amaç edinen şiddetli halk hareketleri başlamıştır. Bu barış kabinesi, 1954 Cenevre andlaşması gereğince, Vietnama barışı, bağımsızlığı, tarafsızlığı getirecek bir çözüm yolunu, FNL ile birlikte kararlaştırabilir.

«(...) FNL, kudretli ve tecrübeli ordusu ve politik kuvvetleri ile bugün ülkenin 4/5 ini hürriyete kavuşturmuş durumdadır. Bu bölgelerde 11 milyon kişi yaşamakta olup, hemen her yerde tertiplenen hür seçimlerle yöneticilerini seçmişlerdir.

(...) Bu konferanasta, Güney Vietnam problemine doğru bir politik çözüm bulmak için tartışmaya hazırız. Bizim bu konudaki tutumumuz 3 Kasım 1968'de Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi Merkez Komitesince «5 nokta» halinde (özetle) şöylece açıklanmıştı:

1 — Güney Vietnam, kendi mukaddes haklarının, yani, bağımsızlık, demokrasi, barış, tarafsızlık, refah ve anavatanın barışçı yollardan birleştirilmesi haklarının elde edilmesi için mücadeleye azimlidir.

2 — ABD emperyalistleri Vietnamdaki istilâ savaşına son vermeli ve ordularını Güney Vietnam'dan çekmeli, üsleri terketmelidir.

3 — Güney Vietnam iç işleri, hiçbir dış müdahale olmadan, bizzat Güney Vietnam halkı tarafından, FNL programı gereğince geniş bir millî ve demokratik koalisyon hükûmeti kurularak halledilmelidir.

4 — Vietnam'ın tekrar birleştirilmesi, her iki bölge halkları arasında, barışçı analayış ve işbirliği temeli üzerinde, yabancı müdahale olmaksızın adım adım gerçekleştirilecektir.

5 — Güney Vietnam dış politikada barış ve tarafsızlık ilkelerine uyacaktır.

«Bizim tutumumuz haklıdır, doğrudur, akla ve mantığa uygundur. (...) ABD gerçekten bu savaşa son vermek istiyorsa bu tutumu tanımalıdır. (...) ABD henüz, Güney Vietnamı istilâ arzusundan vazgeçmiş değildir.»

XUAN THUY (VDC):

«Vietnamdaki bugünkü ağır durumun başlangıcı ve gerçek nedeni Amerikan istilâsıdır. Şu halde Vietnam probleminin bütün doğru politik çözümleri, Amerikan istilâsının durdurulması ve Vietnam halkının temel millî haklarının kabul edilmesi prensipleri üzerine kurulabilir.

«Bu anlayış içinde, VDC, 8 Nisan 1965'de kendi tutumunu şu 4 noktada belirlemiştir:

1 — Vietnam halkının temel ulusal haklarının tanınması: barış, bağımsızlık, hükümranlık, birlik ve toprak bütünlüğü. Cenevre anlaşmaları gereğince Amerikan hükûmeti, Güney Vietnam'daki bütün Amerikan birliklerini, askerî şahıslarını geri çekmeli, askeri üslerini kaldırmalı, Güney Vietnam makamları ile askerî ittifakını iptal etmelidir. (...)

2 — Vietnam bugün için iki bölgeye ayrıldığına göre, barışçı bir birleşme gerçekleştirilinceye kadar Cenevre anlaşmalarına sıkı sıkıya uymalıdır: İki bölge de, yabancı bir ülke ile askerî bir ittifak kurmaktan kaçınmalı ve topraklarında yabancı askerî üs, asker ve askerî şahıs bulundurmamalıdır.

3 — Güney Vietnamın iç işleri, hiçbir yabancı müdahale olmadan FNL programı gereğince Güney Vietnam halkı tarafından çözümlenmelidir.

4 — Vietnamın barışçı yoldan birleştirilmesi, hiçbir yabancı müdahale olmaksızın her iki bölgedeki Vietnam halkı tarafından halledilmelidir.

«(...) VDC yönetimi bütünüyle ve şartsız olarak FNL'in 5 noktalık programını desteklemektedir (...)

«(...) ABD hükûmeti sık sık Saygon yönetiminin «kanunî, anayasaya uygun» olduğunu tekrarlar. Oysa Vietnam halkı ve bütün dünya biliyor ki bu yönetim kanunsuz, aldatıcı ve hilekârdır. Bu konferansta Saygon temsilcilerinin bulunması, bizim kendilerini tanıdığımız anlamına gelmez. (...) Böyle bir idare ve böyle politika ile bu konferansın gelişme ümidi yoktur. Bu nedenle Güney Vietnam halkı Thieu - Ky - Huong kliğini devirmek için savaşı yoğunlaştırmalı ve bir «barış kabinesi »kurulmalıdır. Bu kabine 4'lü görüşmelere katılmalı ve FNL'i bağımsız, eşit haklara sahip bir taraf kabul ederek, Güney Vietnama barış, bağımsızlık ve tarafsızlık sağlıyacak politik çözüm üzerinde onunla anlaşmalıdır.»

H. CABOT LODGE (ABD)

«(...) Bilinen suçlamaları tekrarlamak bize birşey kazandırmaz. Geçmişe değil geleceğe karşı sorumluyuz. (...)

«Kuşkusuz, birçok güç seans bizleri bekliyor. Görevimizi gereği gibi yerine getirebilmemiz için somut sorunları ele almamız gerek. Barışın araştırılması, «askerden arınmış bölge» de başlıyabilir. (...)

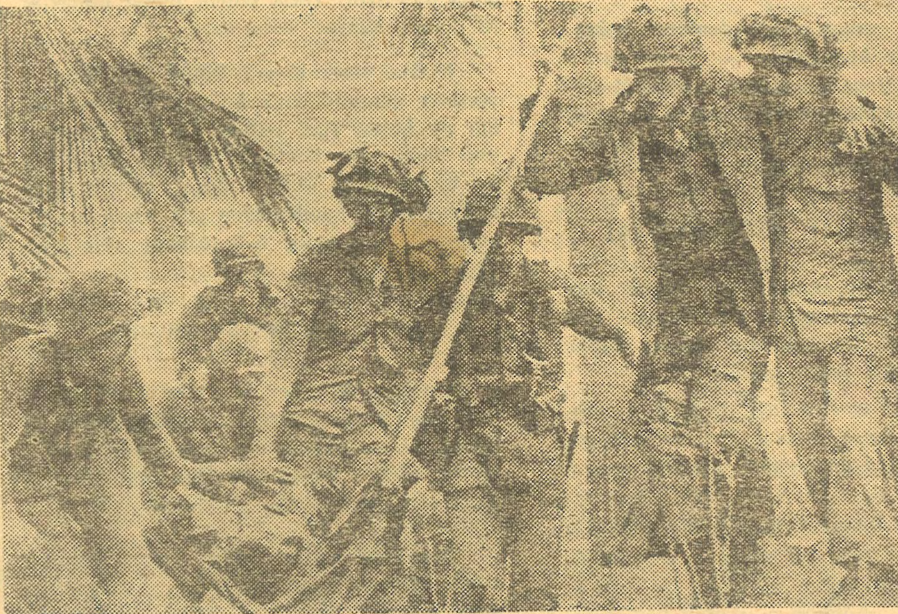
«Biz bu bölgede, Cenevre anlaşmaları ile belirlenmiş olan düzenin yeniden kurulmasını istiyoruz.(...)

«ABD'nin amacı basit olarak şöyle özetlenebilir: Güney Vietnam halkının kendi kaderini, yabancı müdahalesi olmadan kendisinin tâyin etmesine yardımcı olmak. Bu sebeple ABD hükûmeti, Kuzey Vietnamdan gelen askerî saldırgan kuvvetlerin geri çekilmesini talep ediyor (...)

«Harp esirlerinin serbest bırakılmasını sağlamak için bir an evvel görüşmelere başlanmasını arzuluyor. (...)

PHAM DANAG LAM (G.V.)

(En uzun konuşmayı yapan Saygon temsil-

Paris görüşmeleri sürerken Amerikan ordusu, Vietnam vatanseverleri karşısında gerçekten güç durumdadır.

"Öğretmenlerimizi geri verin!"

Bu başlık, Gazi Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneğinin Millî Eğitim Bakanına hitaben yayınladığı bildirinin başlığıdır. Millî Eğitim Bakanının bütün yurtta öğretmenlere karşı giriştiği, özellikle de Gazi Eğitim Enstitüsü Öğretmen ve öğrencilerine karşı giriştiği sindirme ve yıldırma kampanyasına, öğrenciler gerekli direnci göstermeğe karar vermişlerdir. Öğrencilerin «öğretmenlerimizi geri verin» başlıklı son bildirisinde şöyle denilmektedir:

ÖĞRETMENLERİMİZİ GERİ VERİN

SAYIN BAKAN,

1400 öğrencisi ve 170 öğretmeni olan Gazi Eğitim Enstitüsü, Amerikan emperyalizminin, her türlü sömürünün ve bireyci eğitimin karşısına dikilmiş bir kaledir. Daha iyi eğitim olanaklarına kavuşmak, halka dönük eğitimi gerçekleştirmek ve öğrenciye yapılan Anayasa dışı baskıları kaldırmak için Kasım'da yaptığımız boykot sonucu Öğretmen Kurulu toplandı, öğrenci isteklerini aynen kabul etti. Siz de bunları kabul etmiş göründünüz. Yeni yönetmeliğin hazırlanmasını istediniz. Öğretmenlerle öğrenciler bu yönetmeliğin bir an önce onaylanmasını beklerken kaşıkla verdiğinizi kepçe ile geri almak istediğiniz görülüyor.

Okulumuzda gelişmekte olan demokratik ortamın baskı altına alınması yolunda çalışmalar yapıldığını biliyoruz. Öğrencilere ceza verilmek isteniyor, her toplumda bulunabilecek bir iki hafiye bulunuyor, öğretmen şikâyet ettiriliyor.

SAYIN BAKAN,

İstiyorsunuz ki bütün öğretmenlerle öğrenciler, sizin gibi sermaye egemenliğinin yanında olsun. Başka bir dünya görüşünden yana olmasın.

Şimdiye kadarki tutumunuz gösteriyor ki siz;

Amerikanın halkımızı sömürmesinden memnunsunuz.

Montaj sanayinin hizmetindeki özel okulculuktan yanasınız.

Bakanlığınızdaki yabancı uzmanlara kucak açmışsınız.

Bireyci, aktarmacı, Amerikan modeli eğitime dört elle sarılıyorsunuz.

Türk toplumunda düşünce özgürlüğü, tolerans, demokrasi ve tartışma ortamının gelişmesine düşmansınız.

Bütün bunlar ve bunların ayrıntıları sizin düşünce yapınızı ortaya koyuyor. Peki, sizin gibi düşünmeyen öğretmenlere ne yaparsınız?

Amerikan sömürüsüne, 6. Filo'ya, yabancı askerine karşı çıkan; bağımsızlıktan yana öğretmenlere ne yaparsınız? Sizin orta çağdan kalma mantığınız bu gibilere ceza vermenizi emrediyor.

Değiştirmek istediğiniz Anayasa'nın 20. maddesini de şu biçime sokmak istediğiniz anlaşılıyor.

«Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahip değildir. Yalnız üretim araçlarını ellerinde tutan Amerikancılar bu hakka sahiptir. Millî **Eğitim Bakanı, okullarda mutlu azınlığın çıkarlarını korur. Mutsuz çoğunluk tan yana düşünenler olursa onları sağa sola sürerek göz dağı verir ve patronlar hırsızlıklarına devam ederler.**

SAYIN BAKAN,

Türk halkının ve aydınların şimdiki hedefi emperyalizmle savaşmaktır. İç ve dış gâvurun hakkından gelmektedir.

Biz, yabancı sömürüyle savaşıyoruz.
Siz bizimle uğraşıyorsunuz.
Biz, azınlıkta olan bir sınıfın, koskoca bir halkı sömürmesinin karşısındayız.

Siz bizim karşımızdasınız.

Böylece siz halkın karşısında, halk düşmanlarının yanında yerinizi alıyorsunuz. Muzaffer Gürses'le Doğan Ergun'u sürgüne çıkarışınız bunun son örneğidir. Çünkü daha pek çok öğretmen ve öğrenci gibi bu iki namuslu aydın öğretmenin de düşünceleri ezilenlerden, sömürülenlerden yanadır.

Sömürülerek, yağma edilerek kasten geri bırakılmış bir ülke halkının hedefi açıkken, sizin bu tutumunuz kimleri sevindirir. Herhalde halkı, öğretmenleri ve öğrencileri değil. Çevrenizdeki Amerikan uzmanları, toprak ağaları, işbirlikçi kapitalistler, tefeciler, 6. filo komutanı size ne kadar teşekkür etse azdır.

SAYIN BAKAN,

Okulumuzu, eğitim ve topulm hayatında hiçbir iz bırakmadan unutulup giden bakanların çiftliği olmaktan kurtarmak için yaptığımız boykotta ileri sürdüğümüz istekleri kabul etmiştiniz.

Özerkliği gerektiren bu isteklerin içinde, keyfi atanmalara son verilmesi; yönetici kadronun okul genel kurulunca seçilmesi, bölüm kurullarının yetkisinin artırılması da vardı.

Kısaca, Eğitim Bakanları, okulların kararlarına saygılı olacaklardı. Kişi düşmanına verdiği sözü bile tutar.

Siz, öğretmenlerle öğrencilerin eğilimini hiçe sayarak, eğitim kadrolarında kıyıma devam ediyorsunuz.

SAYIN BAKAN,

Birkaç noktayı daha belirtmek istiyoruz:

- **Sizin ceza vermeye kalktığınız, öğretmenlerimizin namuslu düşüncelerini aynen paylaşıyoruz. Ya onları geri verin veya hepimizi cezalandırın.**
- **Okul sıralarında demokratik düşünceye, tartışmaya, düşünce özgürlüğüne alışmamışsanız Gazi Eğitim Enstitüsü'ne öğrenci olarak yazılınız. Bizim okulda öğrenciler arasındaki özgür tartışma ortamını görünüz, belki siz de alışırsınız.**
- **Devrimcileri, cezalandırmakla sömürünün, hırsızlığın, baskı rejiminin devamına çalışıyorsanız hiç zahmet etmeyin. Hepsi yıkılıp gidecektir. Böylelerinin adı kalsaydı. Abdülhamit'in adı söylenirdi. Kalkınmış bağımsız, toplumcu Türkiye'de çocuklarımız sizi hatırlıyacaklarsa bu ancak yaptığınız kötülükler yüzünden olacaktır.**
- **Türk Millî Eğitimi'nde daha fazla huzursuzluk yaratmamanız için bakanlık görevini bırakmanız hiçte ayıp değildir.**

ÖĞRETMENLERİMİZİ GERİ VERİN .

GAZİ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÖĞRENCİ DERNEĞİ

---

cisinin konuşmasından, gerek yer darlığından, gerekse okuyucularımızı fazla sinirlendirmemek için, küçük bölümler almakla yetindik. Gerçekten dayanılır gibi değil... Hele bunu dinlemek zorunda olan FNL ce VDC temsilcilerine acımamak kabil değil.)

«Vietnam Cumhuriyeti temsilcisi aşağıdaki hususları belirtti:

1) G.V. yönetimi demokratik seçimler sonucu halk tarafından seçilmiştir. Şu halde kanunî ve anayasaya uygundur.

2) Barış ve hürriyetin sağlanması için herşeyden evvel Kuzeylilerin saldırıyı durdurmaları gerekir.

3) Bu iki taraflı bir konferanstır. Saldırganlar : Kuzey Vietnam ve yardımcıları. Saldırı kurbanları : Güney Vietnam ve müttefikleri.

4) Bu toplantıya katılmamız Kuzey Vietnam komünist yönetimini ve kendilerine «Millî Kurtuluş Cephesi» diyenleri tanıdığımız anlamına gelmez. (...)

(...) 1965 yılına kadar komünist istilâsına kendi araçlarımızla karşı koymaya çalıştık. Başa çıkamayınca müttefiklerimizden yardım istedik. Müttefik orduların mevcudiyeti barışa engel değildir. (...)

(...) Hür dünyanın kudretli desteği ile biz saldırıya karşı koyabilecek durumdayız. Ya siz ne haldesiniz? Çocukları ve kadınları elde silâh cepheye sürüyorsunuz. (...)

(...) Hanoi'nin bütün kuvvetlerini Güneyden çekmesini ve Güneyin iç işlerine karışmamasını ve Cenevre anlaşmalarına uymasını istiyoruz. Güney Vietnamdaki yardımcılarına gelince, kuvvet kullanmaktan ve totaliter komünist ideolojisinden vazgeçmeleri şartıyla onları yine bünyemize alabiliriz.»

Yukardaki konuşmalarda, Kuzey Vietnam ve FNL ile ABD ve Saygon yöneticilerinin tutumları arasında derin farklar olduğu açıkça görülüyor. Yalnız görüş farkı değil bahsettiğimiz. Konferansın çerçevesini çizmek bakımından bir fark var. FNL ve VCD, Vietnam sorununun derin nedenleri ile birlikte incelemesini ve politik bir çözüm bulunmasını isterlerken, ABD ve kuklası sadece askerî sorunlar üzerinde durmaktadırlar. Bu, Vietnamda kimin kazanmakta kimin kaybetmekte olduğunun açık kanıtıdır. Askerî bakımdan kim güç durumdaysa, o politik sorunları bir yana bırakarak kendisini güç durumdan kurtarmakla uğraşacaktır. Ve yine kim politik bakımdan haksızsa, o meselenin politik yanını görmezden gelip lâf gargarası ile uğraşacaktır. Hem de ne gargara? Cenevre anlaşmalarını imzalamayan Saygon yöneticileri, Fanoi'den bu anlaşmalara uymasını istiyorlar. H. Cabot Lodge, askerden arınmış bölgenin Cenevre anlaşmalarına uygun olarak yeniden kurulmasını istiyor. Fakat Cenevre anlaşmalarının uygulanmasına kimin engel olduğundan, örneğin Kuzey ve Güneyin seçim yoluyla birleşmesine kimin engel olduğundan, (Eisenhowerin demecini hatırlayın) Cenevre anlaşmasının bir maddesinin de ülkede yabancı üsler ve asker bulunmasını yasakladığından hiç bahsetmiyor.

Bugünkü durumda Amerika, Saygon yönetimini konsolide edip askerî bir hezimeti önlemeye çalışıyor. Nixon da bu konuda Johnston'dan farklı değil. Hâlâ Saygon yönetimi aracıyla Vietnam probleminin çözülebileceğini düşünüyor. Belki bu konu da eski diktatör Diem'e «Asya'nın Winston Chorchill'i» diyen Johnson kadar iyimser değil; fakat selefinin düştüğü durumdan gereken dersi aldığı da şüpheli.

Saygon yöneticileri için ise sonları gelinceye kadar savaşı sürdürmekten başka bir alternatif yok. Bu bakımdan kendilerini olduklarından iyi durumda göstermek zorundalar. Her ne türlü olursa olsun, «politik bir çözüm» onları tasfiye edecektir.

Bu bakımdan Paris görüşmelerinin başarıya ulaşması için, gerçekten de, Saygonda bir «barış kabinesi'nin kurulmasını beklemekten başka çare yok. Onun için de Güney Vietnamdaki askerî harek:tı, bundan böyle, daha dikkatle izlemek gerek.

1969 Bütçesi Anayasaya aykırıd

Kapitalizm bir zamanlar ne kadar haksız ve adaletsiz de olsa kendine göre mantığı olan bir düzendi.
20 nci yüzyılda değil gelişmemiş ülkelerde, Amerikada bile çelişmelere düşmektedir. Yurdumuzda bu düzeni savunanlar arasında bile çatışmalar vardır.
Ayrıca sistem halka bir şey —iş, ekmek, toprak gibi— vermemektedir.
Bu nedenle
1969 Bütçesi ile sürdürülen karşı devrim amacına varamıyacaktır.

IV. KAYNAŞMALARIN NEDENLERİ...

Geçen haftalardan birinde, Ankara Sanayi Odası bir bildiri yayınlayıp, İktisadî Devlet Teşekkülleri ile büyük bankaların yabancı sermaye ile ortaklıklar kurarak gelişmekte olan yerli sanayi kollarını tahrip ettiğini ve Türkiye'nin endüstrileşmesini tıkadığını belirtti. Bu özel kesimin içinden gelen bir eleştirmeydi ve Demirel iktidarı için yeni değildi. Daha önce de özel teşebbüs içinden bu dozda ve bu kadar kökten olmasa da eleştirmeler gelmişti. Çünkü Demirel'in icat etmediği bu tip kalkınmalar hattâ özel sektörün tamamını bile arkasından sürükleyemez. Az gelişmiş ülke demek eninde sonunda fakir ülke demektir. Nüfusun çok olduğu gelişmemiş ülkelerde bile sömürü olanağı «az gelirli nüfus» dolayısiyle sınırlıdır. Bu sömürüde aslan payını da yabancı sermaye alınca, «nurlu ufuklardan!» özel sektörün bir kısmı bile yakınmaya başlar. Menderes döneminde de böyle olmuştu ama, asıl Süleyman Demirel iktidarında bu daha şiddetli olacaktır. Çünkü D.P. iktidarında yabancı sermaye sömürüsü bu kadar somut olarak gözler önüne serilmiş değildi. Bir kere bu sömürü bugünkünden daha az idi. Sonra da basın ve uyanık güçler 1961 Anayasası dönemindeki kadar serbest değildi.

MONTAJCI VE SANAYİCİ ÇELİŞMESİ

Bu çelişme daima olacaktır. Montajcı, ithalâtçı niteliği ağır basan iş adamıdır; bu nedenle sanayici bir idealist zümre ile montajcının çıkarları zaman zaman çatışacaktır. Ama bu çatışmanın çapı ve önemi diğer çelişmeler yanında küçük kalacaktır. Bu çelişmelerin başında şüphesiz, kâr ile teknolojinin atbaşı, gitmeyişinden ileri gelen çelişi vardır. Türkiye'ye yabancı sermayenin ağır bastığı sanayileşme sürecince, sanayiin kârlılığı fazla ama getirdiği teknolojik ilerleme düşüktür. Bunun sonucu olarak, yüksek kârlı endüstrileşmemiz bir yandan milyoner yaratırken, öte yandan işsizleri çoğaltmaktadır. Kurulan lâstik, montaj fabrikalarındaki kâr oranları parmak ısırtacak kadar yüksektir. Ama bu kârı yapan firmalar pek az yurddaşa iş olanağı bulabiliyor. Bunu hızlı nüfus artışı ve tarımdan endüstriye geçmesi zorunlu bulunan nüfus olguları ile bir arada düşündüğümüz zaman, montajcı ve besleme bir özel kesimin yarattığı çelişmenin en büyüğü kafalarda canlanabilecektir. Bu çelişme bugünkü düzende kârlarla işsizliğin ayni yön ve yaklaşık hızda artışı çelişmesi etrafımızda kopan olayların en büyük iticisidir bizce.

ARTIK TOPRAK YETMİYOR...

Sanayileşme süresinde kârlar artarken, iş bulma imkânlarının ayni kalması nedeniyle, tarımdaki nüfus artışı endüstri kesiminde emilemeyince, bunun en büyük baskısı tarımda duyulmaktadır. Eskiden ortakçı ya da yarıcı payı bir köylü ailesine yeterken bu pay artık yetmiyor. Yetmeyince de başlıyor köylü direnişleri. Dikkate alınacak nokta yurddaşın emekleriyle geçinenler arasındaki kader birliğidir. İş bulunamadıkça, işçi ve köylünün kaderleri birleşiyor. Bu haliyle Toprak Reformu ivedilik kazanıyor. Fakat feodâl kalıntı diyebileceğimiz bazı etki gruplarının etkisiyle A.P. iktidarı bu ihtiyacın karşısına çıkıyor.

Şimdi bir nokta daha var. Yabancı sermaye ve işbirlikçilerinin aşırı kârları köyler ve köylüler üzerinde iki çeşit olumsuz etki yaratıyor:

1) Sermayenin kârlılığı arttıkça küçük aile işletmelerinin «teşkilâtsız kredi piyasasından» yani tefeciden aldığı paranın faizi yükselmekte, tefe soygunu tütün, fındık gibi küçük aile işletmelerinin hâkim olduğu alanlarda köylünün belini kırmaktadır.

2) Yabancı sermaye kârlılığı arttıkça, yapım ve taşıma maliyetleri artmakta, hükûmet bu şekilde artan fiat düzeyine başka bir yönde etki yapmak üzere, Tarımsal Ürün fiatlarına zam yapmamaktadır. Yani köylünün aldığı mallar pahalılanırken, sattığı malın fiatı ya hiç artmamakta ya da çok az artmaktadır. Bunun sonucu olarak da yine özellikle tütün ekicileri başta olmak üzere fiat artışları en çok böyle mal üreten köylüleri fakirlik ve güçlüklere sürüklemektedir.

AYNİ ŞEY MEMURLARDA...

Hükûmeti yani iktidarı baskı altında tutmaya güçlü çevrelerin aşırı kâr elde etmek üzere fiatları artırırken devlet memurlarının maaşı da enflâsyonun gemi azıya almaması için yerinde saydırılmaktadır. Bunu iktidar ayni zamanda düşünen bir kitleye baskı aracı oalark kullanmaktadır. Memurların personel kanunu çıkmamakta, buna karşılık fiatlar artmaktadır. Burada memurların durumu D.P. iktidarı zamanına çok benziyor. Ama Demirel iktidarını Menderes iktidarından ayıran nokta, Adalet Partisinin yükselen fiat seviyesinin daha hızla artması ile okumuşların büyük hoşnutsuzluğuna amaç olmayı istemeyişidir. Bunda yeterli bir başarı sağlayamasa bile D.P. dönemindeki enflâsyonda çok etkisi olan bir yola girmemekte ısrarla çabalıyor. Bu yol oy almak için köylünün ürünlerine zaman zaman zam yapmaktı. Demirel hükûmeti belki bu yapılmasa da köylü oylarını alacağı umudu ile köylü ürünlerinin fiatlarını artırmıyor. Ancak tutulan bu yol Demokrat Parti iktidarının sihirli seçim kazanma gücünün A.P. de bulunmayışı sonucunu doğurabilir.

İRTİCAIN DİNİ ŞEKLİ VE SİYASÎ BASKI

AP köylüyü maddî şekilde, yani toprak dağıtarak ya da ürün fiatlarını artırarak koruyamayınca, onu dinsel telkinlerle, din propagandası, «şeriat devleti» propagandası yaparak uyuşturmak, bir yandan da köylüyü toprak işgalleri yapacak kadar uyaran hürriyetçi yayınlara, sosyal akımlara kilit vurmak yoluna gitmiştir. Bu din şeklinde görünen irtica özellikle okumuş yazmış ara tabakalar arasında etkisini gösterirken, siyasî irtica yani hür yayınlara ve düşüncelere vurulmak istenen köstekler de hürriyetçi geleneklere sahip çıkmış görünen bazı burjuva çevrelerini, iktidarından soğutmaktadır. Bu durumda Adalet Partisini tutan güçlerde bir parçalanma ve millîci çevrelerde de bir derlenip toparlanma ve kendine gelme göze çarpmaktadır. Adalet Partisinin ne kapitalizme ve ne de herhangi bir bilimsel yöntem ve incelemeye dayanamıyan bugünkü kalkınma yolu bu çelişileri gitgide artıracaktır.

Adalet Partisi iktidarı karşısına çıkacağı yerde körüklediği bu dinsel ve siyasal gericilik hareketlerine girdikten sonra kendini bir demir cendere gibi sıkan millîci ve devrimci güçler gitgide uyaracakları halka daha da yaklaşacaklardır.

İŞÇİLERE GELİNCE...

Devrimi bugünkü uygarlık aşamasında artık işçi sınıfı en iyi canlandırıyor. Bu nedenle işçi sınıfının bugünkü durumuna ve bu akım ve eylemler arasındaki davranışlarına göz atmakta büyük yarar var. Bülent Ecevit Çalışma Bakanı iken hazırlanan sendikalar ve grev ve lokavtla ilgili kanunlar bazı yenilikler getirdi işçi hayatına. Bu yeniliklerden yararlanan sendikalı işçiler gerek ücretlerinde ve gerekse ücretle ilgili haklarda bazı ilerlemeler kaydettiler. Bu kanunların çıkışından bu yana bazı sendikalar 2, bazıları ise 3 toplu sözleşme dönemi geçirdiler. Zamlar aldılar. Bu zamlarla işçi yaşantısında büyük ilerlemeler kaydolunduğu söylenemez. Ama işçilerin, sendikalara bağlı işçilerin hayatlarında, diğer sınıf ve tabakalara göre, yani nisbî olarak iyileşmeler kaydolunduğu rahatça söylenebilir. Bu iyileşmeler, nisbî ilerlemeler sonunda aslında sağlam bir sınıf geleneği de bulunmayan Türk işçi sınıfı, diğer ülkelerdeki sınıfdaşları kadar devrimci bir niteliğe bürünmediler. Siyasal iktidardan gözleri ekonomik iyileşmelere çevrilince ve kurulmuş sendikalar da bu yollarda çaba harcayınca, Türk işçi sınıfı gerekli siyasal olgunluğa kavuşma koşullarından uzak kaldı. Bazı çok küçük istisnalarla işçi toplulukları ne devrimci partiyi desteklediler ne de - yine çok az sayıda ki istisnalarla - anti-emperyalist ve Anti-Feodal bir toplum savaşına giren aydınlarla ve köylülerle birlikte olabildiler. Bu tarihsel ve siyasal koşullardan gelen işçi sınıfının pasifliğini fırsatçı sendika liderleri de kullandılar ve işçiyi uyarma yerine —çok az istisnalarla— onu siyasal yönde uyutmayı yeğ tuttular.

Bugün için bu alanda bir eyleme girişmek çok zordur. Ama bürokrat bir sendikacı zümresinin direncini kırmak, işçi tabanına inmek, orada bilinçli bir çekirdek yaratmak için zaman gelmiştir. Belki de devrimci çalışmanın en zor, fakat en verimli meyveleri burada toplanacaktır. Yalnız bu çalışmalara başlamak için bile gerçekçi olmak ve yukarıda verdiğimiz bilgileri akıldan çıkarmak zorundayız. Bu alandaki geleneksel hayalcilik bu çalışmaların başarı şansının en büyük düşmanıdır.

BİRAZ DA DIŞ TİCARETE BAKALIM...

Bugün Türkiye'nin dışarıya bağlılığını en iyi dile getiren dış ticaret rakamlarıdır. 1969 programından alınan bilgiler bu durumun gitgide kötüleştiğini gösteriyor. Bu programın 6 No.lu tablosuna göre 1968 de 530 milyon dolarlık mal satmamıza karşılık ayni yılda 780 milyon dolarlık mal almışız. Yani al-

dır!

Aslan Başer KAFAOĞLU

Görüleceği gibi makineleşiyoruz, sanayileşiyoruz diye boş övünmelerin hiç bir tutulacak yanı yoktur. Montaj sanayii durmadan ilerlerken, taşıtlara verdiğimiz döviz artmaktadır. Bunu akaryakıt ithalâtının artışında da doğrulayabiliriz. İçerde akaryakıt üretimimizin gerek ham petrol ve gerekse ürünleri olarak artmasına rağmen israflı ulaştırma politikasının bir sonucu olarak akaryakıt ithalâtı için daha fazla döviz ödemek durumunda kalınmıştır. Ama bu terazi bu ağırlığı çekemiyecektir.

dığımız her üç liralık mala karşılık sadece 2 liralık mal satabilmişiz. Kaldı ki 6 numaralı tablo bir tahmindir. 1968 yılının bitmesinden 2 ay önce yapılmış olan bu tahmin bile tutmamıştır. 530 milyon dolar tahmin edilen ihracat ancak 495 milyon dolar olabilmiştir. İki ayda plânlama 35 milyon dolar yanılmıştır. Buna karşılık tabiî gerekli ihracat dövizi elde edilemeyince Plânlama Teşkilâtınca yapılan tahmin de tutmamış, mal satmadan mal alınamıyacağı için ihracat 780 milyon dolar değil, 762 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Plânlama tahminlerini 2 ayda bile altüst eden bir kötüye gidiş vardır. 100 dolarlık mal alıyoruz, bu na karşılık 65 dolarlık mal satabiliyoruz. Oysa 1967 de 100 dolarlık mal alırken 76 dolarlık mal satmışız. Demek oluyor ki, durum hem kötüdür ve hem de hızla daha kötü bir duruma gitmektedir. Kaldı ki 65 liralık mal satıp 100 liralık yabancı malı alırken bile her ihtiyacımızı karşılıyamıyoruz. Örneğin bir raporda aynen şu satırlar yer almıştır: **«kamyon ve kamyonet üretimi,** transferlerdeki aksama nedeniyle bir önceki aya ve 1967 Aralık ayına göre belli oranda gerilemiş, yılın bütünü itibariyle ise, 1967 seviyesinin üzerinde olmuştur.» Anlaşılacağı gibi gerekli döviz yetmediğinden zorunlu ithalât yapılamamış, yapılamayınca da üretim gerilemiş yani kurulu endüstri kapasiteleri çalışacağı yerde boş durmuştur. Bunun anlamı şudur: İthalâta dayanan montaj sanayii iç maliyetleri yükselttikçe ihracat az artmakta ya da bu yıl olduğu gibi gerilemektedir. Buna karşılık ithalât hızla artmakta, dengesizlik dolayısiyle döviz kıtlaşmaktadır. Ama döviz kıtlığı, bu kıtlığın en büyük etkeni olan montaj sanayiini vurmakta, onun zararına işlemektedir. Yani döviz kıtlığı aslında kazanç hırsıyla gözü dönen bir montaj sanayiinin eseridir. Bunu geçen yazımızda sanayicinin montajcı kısmındaki kota artışları ile belgelemiştik. Ancak bu artış bir yere gelmiş dayanmıştır ve bu yerdeki dayanış bizzat montaj sanayiinin aleyhinde olmaktadır.

Montaj sanayiinin ve çarpıtılmış ulaştırma politikasının dövizlerimizi nasıl erittiğini anlamak için 1967 ve 1968 yıllarında, 11 aylık ithalâtın maddeler itibariyle dağılımını aşağıda vereceğiz. (TABLO I)

TABLO I

— İTHALÂT —

(Milyon Dolar)
(Ocak - Kasım)

	1968	1967	% Fark
Makineler	231.—	205.5	+ 12.4
Taşıtlar	79.4	53.5	+ 48.4
Demir - Çelik	39.—	43.—	— 9.3
İlâç ve Boya	65.9	55.9	+ 17.9
Akaryakıt	61.2	50.—	+ 22.4
Tekstil	39.3	38.2	+ 2.9
Gübreler	43.9	34.3	+ 28.—
Diğer maddeler	142.3	141.3	+ 1.—

Görüleceği gibi makineleşiyoruz, sanayileşiyoruz diye boş övünmelerin hiç bir tutulacak yanı yoktur. Montaj sanayii durmadan ilerlerken, taşıtlara verdiğimiz döviz artmaktadır. Bunu akaryakıt ithalâtının artışında da doğrulayabiliriz. İçerde akaryakıt üretimimizin gerek ham petrol ve gerekse ürünleri olarak artmasına rağmen, israflı ulaştırma politikasının bir sonucu olarak akaryakıt ithalâtı için daha fazla döviz ödemek durumunda kalınmıştır. Ama bu terazi bu ağırlığı çekemiyecektir.

Dış yardımlar ve işçilerin Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinden gönderecekleri dövizlere dayanılamıyacağı da artık belli olmuştur. Önce dış yardımlar bir belli ekonomik duruma yani Batıya şimdikinden daha çok bağlı duruma getirilmek için verilmektedir. Bu bağlılık Ortak Pazar üyeliğinde son aşamaya varıldığında tamamlanmış bir amaç olacaktır. Oysa Ortak Pazar ülkelerinin niyeti açık: Türkiye'yi Avrupa'nın bir sebze bahçesi haline getirmek. Bu nedenle tutuculuğu ile tanınan Plânlama Teşkilâtı bile bu politikaya karşı çıkmaktadır. Bu teşkilâtın uzmanlarından Doç. Dr. Ali Sait Yüksel, Milliyet gazetesinin 3 Mart 1969 günlü sayısında muhalefetini şu dozda ifade ediyor:

«Osmanlı ve diğer ülkeler tarihleri, zamanında önleyici tedbirler alınmazsa, gelişmiş ve geri kalmış ülkeler arasında kurulacak gümrük birliklerinin aradaki uçurumları çok daha derinleştirdiğinin örnekleriyle doludur. Kalkınmamızın doğrultusunu başkalarının rotasına uydurmak zorunluğundan kurtarmak istiyorsak yapılacak anlaşmanın, bütün ayrıntılarıyla Türkiyenin gerçekleriyle bağdaştırılması şarttır.» Oysa batılı dostlar (!) hiç de bu havayı çalmıyorlar. Bu durumda dış yardım çevreleriyle düşülecek anlaşmazlıklar dış ödeme güçlüklerini daha da arttıracaktır.

İşçi dövizleri ise artık artmamaktadır. Bu haliyle dış ticaret ve pahalı sanayileşme ya da montaj fabrikaları dönemi düzendeki sürtüşmeleri ve çelişmeleri bunun sonucu olarak da millici güçlerle halkın kaynaşmasını ve kaynamaları artıran bir diğer etkendir.

V. SONUÇ

Kapitalizm bir zamanlar ne kadar da haksız ve adaletsiz olsa kendine göre mantığı olan bir düzendi. 20 nci yüzyılda değil gelişmemiş ülkelerde, Amerikada bile çelişmelere düşmektedir. Yurdumuzda bu düzeni savunanlar arasında bile çatışmalar vardır. Ayrıca sistem halka bir şey —iş, ekmek, toprak gibi— vermemektedir. Bu nedenle 1969 bütçesi ile sürdürülen karşı devrim amacına varamıyacaktır.

(S O N)

AÇIKLAMA

Aslan Başer Kafaoğlu, yazısının 68. sayımızda yayınlanan bölümünde daktiloya çekilirken bazı önemli hataların yapılmış olduğunu bildirerek, bu hataların aşağıdaki şekilde düzeltilmesini istemiştir. Okurlarımıza sunarız.

1 — Sayfa 10 da ilk cümlede «açık bir sınırdır» sözünün doğrusu «açık bir sırdır» olacaktır.

2 — Ayni sayfada ikinci paragrafındaki 3 üncü cümle aslında şöyle olacaktır. «Ama Cumhuriyetin ilk döneminde de gereğ ikadar sıkı tutulamayan bu işler, bugün zamanın imkânlarıyla çok darlaşan Maliye Bakanlığında dar kadrolu bir Millî Emlâk Genel Müdürlüğünde yönetilir».

3 — Beşinci cümledeki «Millî ahlâkı yönetsin» sözünün doğrusu «Millî Emlâkı yönetsin» olacaktır.

4 — 3 üncü paragrafta 2 nci cümle şöyle olacaktır.
«Bunlarla devletin içindeki bugünkü siyasî iktidarın uğraşmaya gücü varmıdır, bilmiyoruz, ama niyeti varmıdır. Şüphe edilir».

5 — Bu cümleyi izleyen cümledeki tarih 1969 değil 1959 olacaktır.

6 — Aynı 10 uncu sahifede ikinci sütun 3 üncü paragrafta 3 üncü cümle şöyle olacaktır:

«Yalnız şu kadarını söyliyelim ki, eldeki kır arazisine ait tapular son derece karışıktır. Mahkemelerin düzmece ehlivukuflara dayanmakta olduğuna dair çeşitli olaylar anlaşılmaktadır.

7 — Gine 10 uncu sahifede üçüncü sütunda ikinci paragrafta ikinci cümlede, «Memleketlerinden edilen bu kardeşlerimiz» sözünün doğrusu «Mesleklerinden edilen bu kardeşlerimiz olacaktır».

8 — 10 uncu sahifede üçüncü sütun ikinci paragrafta, sondan bir evvelki cümlede sivil ve asker ara tabakalar» sözünün doğrusu «çıkış yeri sivil olsun asker olsun ara tabakalar» olacaktır.

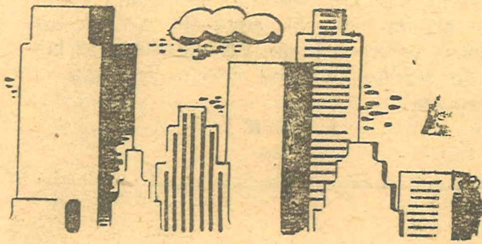
Düzeltir, özür dileriz. **A.B.K.**

Amerikan Petrol Şirketlerinin Orta Doğudaki faaliyeti

Bu yazı petrol konusunu en iyi bilen kişilerden biri olan Victor Perlo tarafından 1967 de yazılmıştı. Orta Doğu sorununun ağırlık merkezini teşkil ettiği bu bunalımlı günlerde bu yazı dizisi okuyucuya çeşitli konularda geçerliğini gün geçtikçe arttıran bilgiyi sağlayacaktır.

Rockefeller ailesinin malı olan Chase Manhattan Bankası, Amerikan finans oligarşisinin en güçlü bloku Standard Oil grubunun düzenlenme merkezidir. Aslında banka, 1966 da günde 15,900,000 varil çıkaran büyük Amerikan petrol kumpanyalarının çalışma istatistiklerinin özetini toplar ve kamuya sunar. Banka kayıtlarına geçmeyen daha küçük Amerikan kumpanyalarının üretimine ilâve olarak bu, kapitalist dünyanın tüm petrol üretiminin üçte ikisini teşkil eder.

Büyük şirketler günlük toplamının sadece 5.600.000 varili Birleşik Devletlerden gelir. Geriye kalan günde 10.300.000 varil, Orta Doğudan ve Afrikadan gelen günlük 6.00.000 varil de dahil olmak üzere, başka ülkelerden gelmektedir. Sahranın güneyinde çıkarılan küçük bir miktar müstasna, bütün bunlar Orta Doğu ve Kuzey Afrikadan (*) gelmiş, beraberinde sıkı ulusal, dinsel ve -giderek artan- siyasal bağlar getirmiştir.

1965 te Birleşik Devletlere doğrudan doğruya yabancı yatırımlardan aktarılan kârların üçte biri Orta Doğu petrolünden gelmişti.

1965 te Orta Doğu petrolünden Birleşik Devletler şirketlerince yapıldığı kabul edilen kârlar, yılın başlarında, bu ülkelere yatırıldığını iddia ettikleri meblâğın % 75 i gibi inanılmaz bir rakama ulaştı.

Wall Street Journal, Birleşik Devletlerin sahibi olduğu Arabian - American Oil Co., (ARAMCO) ya ilişkin şunları yazmıştı: 'Bu şirketin ham iki katından fazladır. İyice muhafaza edilen defterleri açıklansa, dünyada anonim şirket hissesine bu şirketin sahip olduğu herhalde görülürdü.' (Wall Street Journal, 16 Mart 1966)

İkinci Dünya Savaşından önce İngiliz Petrol tröstleri, ikincil rol oynayan Amerikan ve Fransız çıkarlarıyla birlikte Orta Doğunun dörtte üçünü kontrol etmekteydi. Oysa, İkinci Dünya Savaşı trol rezervleri tüm Birleşik Devletlerindekinin şında İngiliz Emperyalizminin zayıflamasıyla birlikte, Amerika bölgede askerî bakımdan egemen duruma geçti. Hemen Orta Doğu petrolünün Amerikan egemenliği altına girmesi sağlandı., o zaman bu zamandır bu böyle gidiyor.

Bu arada bölgedeki üretim 1930 dan bu yana bir çok kere artmıştır. İki dünya savaşında orduların uğrunda savaştıkları ödüller, şimdi Amerikan ve diğer emperyalist tröstlerinin Orta Doğuda ele geçirdikleri akla sığmaz servete oranla küçücüktü.

1966 üretim rakamları holdinglerin bünyesini göstermektedir :

Orta Doğu ve Kuzey Afrikada sahip kumpanya tarafından petrol üretimi, 1966.

(*) Bundan böyle Orta Doğu, Orta Doğu ve Kuzey Afrika anlamına gelecektir.

Sahibin memleketi	Günde varil 000	Toplamın % si.
Birleşik Devletler	6.411	55.3
İngiltere-Hollanda	3.499	29.7
Fransa	1.067	9.2
Japonya	202	1.7
Bütün Diğerleri (*)	473	4.1
TOPLAM	11.602	100.0

(*) Günde her biri 100.000 varilden az üreten Cezayir, Mısır, Batı Almanya, İtalya, İran, Kuveyt, Suudi Araabistan, Irak dahil.

Petrolün büyük kısmı, uygulamada Uluslararası Anglo Amerikan Kartel'inin Yedi Kardeşi (*) tarafından ve günümüzde iştiraki açıkça görülmeyen ve Birleşik Devletler - İngiliz İttifakı ile Fransa arasında genel bir ayrılık politikası izleyen ve de kartelin sabık üyesi Compagnie Française des Pétroles (C.F.P.) tarafından kontrol edilmektedir.

(*) Bu beş Amerikan Şirketi; Standard Oil of New Jersey, Gulf Oil, Standard Oil of California ve Mobil Oildur; Enternasyonal Petrol Karteli, British Petroleum ile Anglo-Dutch Royal Shell'i de içermektedir.

Şirketlerin üretimleri şöyledir :

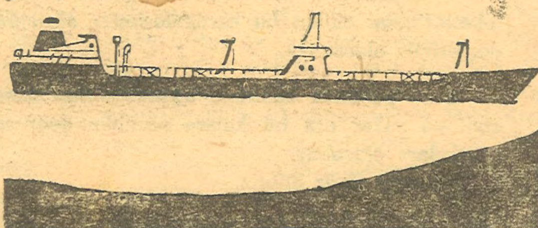
Orta Doğu ve Kuzey Afrikada Sahip şirket tarafından yapılan petrol üretimi, 1966.

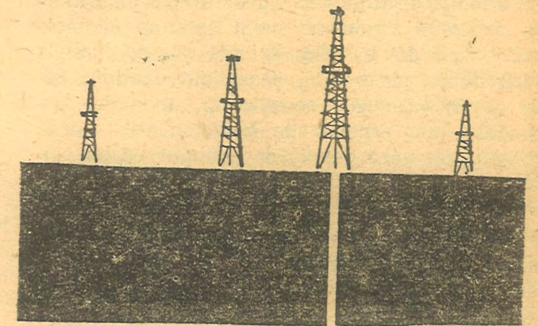
Şirket	Milliyeti	Üretim günde 000 varil
British Petroleum	İngiliz	2.430
Standard Oil (N.J.)	Amerikan	1.605
Gulf Oil	Amerikan	1.278
Royal Dutch/Shell Grubu	Hollanda-İngiliz	1.019
Standard Oil of California	Amerikan	929
Texaco	Amerikan	900
Mobil Oil Co.,	Amerikan	738
C.F.P.	Fransız	697
Öbür Amerikan Şirketleri	—	961
Öbür Fransız Şirketleri		370
Arabian Oil Co. Ltd.	Japon Hissesi	202
Bütün öbürleri		773

Fransız holdingleri en çok Cezayir ve Iraktadır. Buralarda sömürge ve mutlakiyetçi hükümetler devrilmiştir. Oysa Amerikan ve İngiliz çıkarları kırallıklar tarafından yönetilen bölgelerde toplanmıştır. Üç Rockefeller Standard Oil şirketi - Standard Oil of N.J. ve California ile Mobil Oil (önceleri Standard of N.Y.) - Kartelin önde gelenleri arasındadır. Öbür Standard Oil şirketlerinin daha küçük holdingleri ile birlikte grup, günde 3.6 milyon varili, yahutta Orta Doğu toplamının yüzde 31'ini kontrol etmektedir. Gulf Oil, mülti milyarder Mellon ailesine aittir. Texaco'da önce gelen çıkarlar, Manufecturer Hanover Trust of New York ve Chicago finansörlerinindir.

Yeni sömürgeci petrol şirketleri Orta Doğudaki petrolün ancak minimumunu rafine ederler. Herşeyden önce bunu üretici halkların erişebilecekleri yerlerden uzakta turmayı tercih ederler. Standard Oil (N.J.) karakteristik olarak, Orta Doğu petrolünün işlemek üzere faşist Yunanistanda muazzam bir rafineri kurmaktır.

Şirketler, petrolü varil başına 8-9 dolara rafine ediyorlar. Üretici hükümetlerine ödenen vergi ve rüsumlar varil başına ortalama 85 senttir. İşletme masrafları varil başına Kuveytteki 6 sentten, İrandaki 14 sent'e kadar değişmektedir. **Böylelikle petrol ürünlerinin her dolarlık değerinin ancak on senti üretici ülkeye, ve ancak bir senti de petrolü çıkaran işçiye ödenmektedir.**

Kartel sürekli ve pürüzsüz çalışmıştır, ve etkili bir tekel aygıtıdır. Dev petrol şirketleri fiyatları saptar, pazarları ve üretim imtiyazlarını paylaştırır, stokları, toprakların bölüşülmesinin belli formüllerine uygun olarak yeniden tahsis eder. Bunlar ekonomik konularda üretici ülkelere ve en son tüketicilere karşıt olarak ve çoğukez kendi emperyalist hükümetlerinin dış siyasetini Orta Doğuda uygulamakta yekpare bir cepheyi oluştururlar.

Petrol Operasyonlarının Askeri - politik temeli

Doğal kaynakların emperyalist bir şekilde ele geçirilmesi başka her yerde olduğu gibi burada da başlangıçta doğrudan doğruya askerî işgal tarzında askerî ve siyasî egemenliğin kurulmasına dayandı. Modern Orta Doğu petrol

politikaları aşağıdaki tamamlayıcı parçalardan oluşmaktadır:

DOĞRUDAN DOĞRUYA ASKERÎ BASKI — Bu Libyadaki dev B. D. Wheelus Alanı Hava Üssünü, Suudi Arabistandaki üsleri, diğerlerini, Yunanistan ve Türkiyedeki **Nato** üslerini Akdenizde Altıncı Filonun daimi üslenmesi keyfiyetini içermektedir. Daha küçük İngiliz askerî alanları, bunların Aden ve Libyadan yakınlaşan kovulmaları karşısında önemini yitirmektedir.

GERİCİ KIRALLIKLARLA İŞBİRLİĞİ — Emperyalistler aşağı yukarı mutlak yöneticiler olarak kırallık mevkilerine yükselen feodal kabile emirlerine çok bel bağlamışlardır. Bunlara vergi ve rüsum olarak ödenen yüzde on, büyük özel servetlerin birikmesine ve akrabalardan ve maiyetten oluşan bir orduya lüks bir yaşam sağlamaya yetmektedir. Buna karşılık kırallar, petrol kumpanyalarına işçi kitlelerini ezmekte yardım etmekte bu şekilde de konsernler, çıkanın kendi paylarına düşen yüzde 89 unu rahatça alabilmektedirler.

Politik tarz gitgide daha az savunulur duruma gelmektedir. 1952 Mısır ihtilâli, öbür arap ülkelerine örnek olmuştur. İran'da 1953 te anti emperyalist bir hükümet kısa bir süre iktidarı ele almıştı. 1958 de Irak'ta İngiliz taraflısı diktatörlük devrilmişti. Bunu Cezair, Yemen ve daha yakınlarda da Suriye'deki devrimci ya da ilerici rejimler izledi. Güney Arabistanda benzer eğilimde bir hükümet iktidara gelebilir. Ortaya çıkan kurtuluş hareketleri arta kalan kırallıkların bazılarından tavizler koparmış ve bu yöneticilerin emperyalistlerin vassalleri olarak güvenilir durumlarını azaltmıştır.

Ayır-buyur ulusal sınır çatışmaları - emperyalistlerin şu geleneksel silâhı - petrol emperyalistleri için gitgide önemli hale geliyor. 1958 sonrası Irak'ının devrimci potansiyeli, Arap Kürt çatışmasında boşuna israf ediliyor. Suudi Arabistan Yemen çatışması ve Fas - Cezayir sınır anlaşmazlığının benzer olumsuz etkileri oluyor.

Emperyalistler bakımından en değer taşıyanı, Arap-İsrail çatışması olmuştur. Başlangıçta emperyalistler, o zaman gerici önderlerin yönetiminde olan Arapları ve Filistin Sionistlerini birbirleriyle savaşmaya kışkırttılar. Anglo-Amerikan kapitalistlerinin yol gösterdiği ve onların malî egemenliğini kabul eden İsrail rejimi, Filistan Araplarına karşı bir baskı ve tehcir politikası izledi. İsrailin içindeki ilerici eğilimler yenilgiye uğradı ve ülke dünya işlerinde emperyalizmin bir müttefiki ve Orta Doğudaki ileri karakolu olarak ortaya çıktı. Bu rol 1956 da Mısırın İsrail - İngiliz - Fransızlar tarafından istilâsında ve İsrailin 1957 de üç Arap ülkesine karşı giriştiği tecavüzde en arsız ifadesini buldu.

Her iki savaşta da asıl hedef, devrimci eğilimi yolundan döndürmek ve bölgeyi emperyalist petrol şirketleri için elde tutmaktı. Başkan Nasır'ın Süveyş Kanalını ulusallaştırmasından sonraki 1956 Mısır istilâsı **Fortune** dergisinde yapılan şu yorumla sezinlendirilmişti:

«Özellikle İngilizler ve Fransızlar, Süveyş'te Nasır'ın gözü pek darbesinin etkili bir karşılık görmemesine izin verdikleri takdirde, bunun ardından Orta Doğunun emsalsiz petrol alanlarının gidebileceğine kendilerini inandırmışlardır.» (Fortune, October 1956, s. 131-132).

Bununla birlikte o sıralarda taktik yönde bir görüş ayrılığı, Süveyş'i yitiren Anglo - Fransız emperyalistlerini, İran örneğini izleyerek onu yeniden ele geçirmeyi uman Amerikan emperyalistlerinden ayırdı. Amerikanlar, İngiliz ve Fransızları tecavüze kışkırtırlarken, İran'daki gibi kendi kontrolları altında olan bir saray darbesinin koşullarını yaratacak şekilde, Nasırı zayıf düşürecek ekonomik baskılara giriştiler. Bu suretle, bir yandan ulusal kurtuluş güçlerini geriye iterken, İngilizlerle Fransızların rağmına Orta Doğuda daha fazla ekonomik kazançlar elde etmeyi umuyorlardı.

Böylece Birleşik Devletler, 1956 istilâsını doğrudan doğruya desteklemekten kendini alıkoydu. Birleşik Devletlerin desteği olmayınca ve şiddetli Sovyet muhalefeti karşısında istilâcılar geri çekilmek zorunda kaldılar, kaldılar ama, en belirgin sürtüşme kaynağını, 1948 de vatanlarından sürülen Araplar sorununu bir çözüme bağlamadılar. Sonuç, devrimci eğilimleri ve Orta Doğuda sosyalit ülkelerin prestijini bir yandan arttırırken, Arap-İsrail çatışması da ağırlaştıracaktı.

Şimdiye kadar Orta Doğu ülkelerine Sosyalist ülkelerin artan yardımları karşısında Amerikan emperyalistleri, ilerici rejimleri yıkmak üzere ekonomik baskı yapma yoluna artık bel bağlamıyorlar. Bundan başka, petrol üreten, petrol ihraç eden ülkeler örgütü aracılığıyla işbirliği yapan ülkelerin hükümleri, vergi ve rüsumlarda tedrici tavizleri kabul ettirmişlerdir.

Ulusal petrol şirketleri, kimi zaman sosyalist ülkelerin yardımlarıyla ortaya çıkmıştır. İtalyan ve Japon konsernleri, üretici ülkelerin daha yararına olan koşullarla petrol çıkarma işine başlamışlardır. Fransız emperyalistleri en büyük petrol çıkarlarının bulunduğu Cezayir'de nispeten uzlaşıcı bir tutum takınmış ve 1967 de Orta Doğu politikası konusunda Anglo Amerikan blokundan keskin bir şekilde kopmuşlardır.

Son iki yıl (1966-67) çok çetin geçmişti. Yeni devrimci Suriye Hükümeti darbe girişimlerinin üstesinden gelmiş, Irak Petroleum Co. tarafından ödenen petrol boru hattı ücretlerinde yüzde elli bir artış sağlamış, Sovyet jeologları tarafından keşfedilen yeni yeni rezervleri geliştirmeye koyulmuştu. Mısır hükümeti demokratlaşma ve ekonomik reformlar konusunda hayatî adımlar atarken, Sovyet yardımıyla yapılan Aswan Barajının ilk aşaması köylülere su sağlamaya başladı

Iraktaki Arap-Kürt çatışması, çözüme doğru gider görünürken Bağdat Hükümeti, kullanılmayan emperyalist petrol tahsislerini iptal etti. İngilizler Aden üslerini bırakıp gitmeye mecbur kaldılar. Arap ülkeleri arasında yeni işbirliği alâmetleri belirmeye başladı.

(Devamı var)

Malatya'da Emperyalizme karşı Köylü-Gençlik mitingi yapıldı

Malatya'da 22 Şubat 1969 Cumartesi günü Demokratik Devrim Derneği Malatya Şubesi, Malatya Yüksek Öğrenim Derneği, Turan Emeksizi Yaşatma Derneği ve diğer bazı dernek ve kuruluşların düzenlediği emperyalizm, açlık ve pahalılığı teli'n mitingi Hükûmet alanında yapılmıştır.

Onbin'e yakın Malatya'lının katıldığı mitingte işçi ve köylü temsilcileri, Aydınlık dergisi yazı işleri müdürü Vahap Erdoğdu, yazı kurulundan Seyhan Erdoğdu konuşmuşlardır.

Mitinge başlamadan önce CHP li belediye reisine şehir cereyanının kestirilmesi, halk arasında ve CHP liler aarsında büyük hoşnutsuzluğa yol açmış, AP, GP, ve CKMP li saldırganları sevindirmiştir.

Ancak bu sevinç uzun sürmemiş, bu emperyalist uşaklarınca hazırlanan saldırı plânnı, köylülerin kurdukları savunma komitelerince etkisiz bırakılmıştır.

Saat 14.30 dan 17.00 ye kadar devam eden mitingte «Kahrolsun Amerika» «6. Filo Defol» «Kahrolsun Emperyalizm» «Et 12.— TL. Yumurta 50 kuruş» gibi pankartlar dikkati çekmiş, **«Tam bağımsız Türkiye»** yazılı bir flâma meydana boydan boya gerilmiştir.

Mitingten önce kolordu kumandanına başvuran gençler ve köylüler, Paşa'dan Kanlı Pazardan sonra Sükan'ın polislerine güvenleri kalmadığını bildirerek, emniyet tedbirlerinin Ordu tarafından alınmasını istemişlerdir. Ordunun alanda emniyet tedbiri alması halk arasında güven yaratmıştır.

Demokratik Devrim Derneği Malatya Şubesi, Malatya Yüksek Öğrenim Derneği, Turan Emeksiz'i Yaşatma Derneği ortak bir bildiri yayınlamışlar ve mitingten önce halka dağıtmışlardır. iBldiride :

TÜRK HALKINA

Tam Bağımsız Türkiye için Amerikan empedyalizmine karşı ulusça birleşelim.

Dünya halklarını zalimce sömüren, her gittiği yere savaş ve ölüm götüren Amerikan gâvuruna hayır diyelim!.

Mustafa Kemal Devrimi ile yurt dışına attığımız düşman, dostluk maskesi ile yurdumuza yeniden girdi. Ata'nın izinde İkinci Millî Kurtuluş Savaşımızı yeniden gerçekleştirelim!

İçimizde Amerika ile birlik olup, kendi milletini soyan işbirlikçileri de var. Ceplerine birkaç kuruş girsin diye, Amerikan gâvurunun bizi soymasına yardım ediyorlar.

Gençlerimiz, aydınlarımız, işçimiz, köylümüz sömürüye dur demek için direndi mi, karşısında polisi ve gerici kuvvetleri buluyor.

Bütün bunlar içindir ki, yurdumuzda Amerikan üsleri, askerleri bulunuyor. 6. Filo onun için sık sık geliyor limanlarımıza. Bizi soyan şirketlerini korumak için geliyor.

Vatandaş!

Bizi amansızca sömüren ortak düşmana, Amerikan emperyalizmine karşı ulusça birleşelim!. Bu vatan bizim, Vatanımızı dış sömürüden, içteki gayri millî ortaklarından kurtaralım. Ve Tam Bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye'yi kuralım. Bu bir vatan borcu, ulus borcudur.

Yaşasın Tam Bağımsız Türkiye!.

Malatya mitingi onbine yakın Malatyalının katılmasıyla yapıldı

Gençlik

Devrimci eylem üzerine birkaç söz

Özkan MERT

Türkiyede yapılan bütün devrimci eylemlei göstermiştir ki, hakim ve yoğun çatışma bağımsızlıktan yana olan millî sınıflarla, dünya Finans-kapitali ve Türkiye ortakları arasındadır. Akhisarda ve Ödemişte yapılan tütün ve bağımcızlık mitinglerinde, Amerikan emperyalizmine karşı yapılan eylemlerde, karşımıza, eli sopalı ve bıçaklı olarak örgütlendirilip çıkarılan bu adamlar kimlerdir? Finans-kapitalin kiralık adamları tefeci bezirgân, tüccardır.

Son yapılan anti-emperyalist eylemlerde- Amerikalılar emperyalizmin iğrenç gövdesini gören Türk Halkının çok sert tepkisiyle karşılaşmışlar ve Türkiye'nin bir sayfiye köyü olmadığını, ilk ulusal kurtuluş savaşını veren insanların çocuklarının ikinci bir ulusal kurtuluş savaşına ne kadar hazır olduklarını görmüşlerdır. Ve görmüşlerdir ki, artık Amerikan emperyalizminin her attığı adımda, Türkiyede devrimci cepheler kurulmaktadır.

Oportünistlerse hâlâ bağımsızlık savaşının önemini kavrıyamamakta, Türk proletaryası ve köylüsünün bu kavgada kazanacağı yararları görememektedirler. «Bırakın burjuva devrimini, burjuvalar yapsın» gibi ahmakça sözlerle oyalanmaktadırlar. Tüm devrimciler, Proletarya ve köylünün yararına olan her devrimci eyleme katılmak ve nihai amacı sosyalist devrim olan devrim çizgisinde mümkün olduğu kadar ileriye götürmelidirler. Millî demokratik devrime burjuva kökenli diye katılmayan bir devrimci olamaz. Varsa, bunlar kendine güvenemiyen, kendi devrimciliklerinden kuşkulanan insanlardır. Ve en aşırı bir gericiyle aynı paralele düşmektedirler. Bizim üzerinde durmak istediğimiz de bunlar değil. Artık bu sorunun tartışması bitmiş, yapılan eylemler, devrimci - pratik bize Millî Demokratik Devrim stratejisinin ana hatlarıyla doğru olduğunu göstermiştir. Şimdi artık ana sorun bu stratejinin iç sorunları ve iyice saptanması, bütünüyle somut olarak açığa kavuşturulmasıdır. Biz bu yazımızda, son devrimci eylemlerle ilişkin olarak gördüğümüz eksiklikleri saptamak istiyoruz.

Bu eksiklikleri genel hatlarıyla şöyle söyliyebiliriz; Disiplinsizlik, Devrimci - Pratiğin eksikliği, örgütsüzlük vb. şeylerdir.

Bu eylemlerde devrimci arkadaşlarımız amatör bir devrimci ruhuyla hareket ederek, yer, yer duygularına kapılıp, gercilerin, vurguncu tüccarların, kiralık adamların tahriklerine kapılıp yanlış hareketler yapmışlardır. Böylece istemeden gericilerin amaçlarına ulaşmalarına yardım etme durumuna düşmüşlerdir. Somut bir örnek: Akhisardaki tütün mitinginde, amaçları mitingi bozmak olan, vurguncu tüccar ve onun kiralık adamlarının tahriklerine kapılarak, miting devam ederken bu adamlarla kavga etmeye başlamışlardır. Bu disiplinsizlik, devrimci-pratiğin eksikliğidir. Şüphesiz ki, sağcıların saldırılarına gereken cevap, gerektiği gibi verilecektir. Ama bu cevap tek tek, sinirlenmeler şeklinde değil, o eyleme katılan tüm devrimcilerin, sıkı bir disiplinle, bir bütün olarak hareket etmeleri şeklinde olmalıdır. Nitekim bütün eksikliklerimize rağmen bu gene de yapılmıştır. Bir taraftan, tüccar ve kiralık adamlarının, tefeci-bezirgan takıederken, diğer taraftan miting devam ettirilmiş, tütün ekicilerine, herşeye rağmen söylenmesi gereken söylenmiş ve ancak artık miting devam edemez bir duruma geldiğinde, devrimci arkadaşlarımızın disiplinli ve bir bütün olarak hareket etmesiyle, bu tahrikçilerin saldırısı püskürtülmüş ve hepsi kaçacak delik aramışlardır-. Böylece hem miting amacına ulaştırılmış, hem de tüccar ve adamlarına gereken cevap anladıkları dilden verilmiştir. Ve tütün ekicisi de bunlara karşı dövüşmüştür. Ve gözlerinde büyüttükleri bu adamların, tütün ekici ve gençliğin elele vermesi sonucu nasıl kaçtıklarını görmeleri onlara çok büyük bir moral vermiştir.

İzmirdeki anti-emperyalist mitinde de yukarıda sözünü ettiğimiz eksiklikler vardı. Bu eksiklikler sağcıların ve polislerin saldırılarını daha çok etkili kıldı.

Kesinlikle anlamamız gereken şey; yapacağımız tüm devrimci eylemler, hele bundan sonra, çok daha ağır baskı ve engellerle karşılaşacaktır. Bunu çok iyi bilip, bütün tedbirlerimizi alalım.

Çünkü, zafer ancak bütün yüreklilik ve inancımızı sıkı bir şekilde disipline edip bir bütün olarak, örgüt ruhuyla hareket ettiğimiz an bizim olacaktır.

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

ÇELİŞKİNİN ÖZGÜLLÜĞÜ

Çelişki evrenseldir, her yerde her şeyde çelişki vardır; evreni izah eden devinimin nedeni çelişkidir. Ama, bu karşıtların mücadelesi evrensel kanunu, bizzat hayatın özelliyleriyle somut bir şekilde kendisini ortaya koyar. Her çelişkinin kendisine özgü bir özelliği vardır, çözümlenmeleri de özel biçimde olur. Örneğin ısının bir yumurtaya uygulanmasıyla başka sonuç alınır, suya uygulanmasıyla başka. Bu yüzdendir ki, bütün bilimler, kendi öz konularının özgül çelişkilerini ve bunların kanunlarını incelemek durumundadırlar. Herhangi bir şey herhangi bir şeye dönüşemez, yani hiç olmayacak bir şey çıkarmaz ortaya.

Örneğin, kapitalizmin emperyalizm evresinin, kapitalizmin genel çelişkilerinden başka kendisine özgül (spécifique) çelişkileri vardır; başka başka kapitalist ülkelerin eşit olmayarak gelişmeleri.

Diyalektiğin kanunları VIII

Ancak, gerçeğin belli bir yönünün özgül karakterlerini, somut çelişkilerin özgül karakterini titizlikle incelemek bizi dogmatizmden kâurtarabilir... Nitelik bakımından farklı olan çelişkilerin farklı nitelikte yöntemlerle çözümlenmeleri gerekir.

Ama özgül olan evrensel olandan ayrılamaz. Özgül olan kanun daha genel olan kanunun etkisini ortadan kaldırmaz. Özgül olan ancak evrensel olana oranla kendi değerini kazanır.

Metafizikçi, özgülü evrensel olana feda eder, bu soyut akılcılığın (rationalisme abstrait) yaptığı şeydir. Ya da evrenseli özgüle feda eder, bu da bütün genel fikirleri reddeden amnirizmdir (empirisme - görgücülük, deneycilik).

TÖS ve TÖDMF İlkokul öğretmenlerinin Üniversite öğrenimi yapmalarını istiyor

Üniversitelerimiz, başta Anayasa olmak üzere yürürlükte bulunan kainunlara göre, yüklenmeleri gereken görev ve sorumluluk anlayışını hâlâ kazanamamışlardır. Hâlâ toplum ve ülkemizin sorunlarına sırtı dönük, vakitlerinin çoğunu temelsiz öğretim çalışmaları ile geçiren bu yüksek eğitim kurumları, günümüzün başlıca konularından biri olan Üniversite Reformu'nu da amacından saptırarak neredeyse yalnız maaş artırma hareketi haline getirmek üzeredirler.

Aslında Türk halkının Üniversitelere verdiği ödeneklerin toplamı az değildir. Buna karşılık Üniversiteler de halka ne verebildiklerini hesaplamak zorundadırlar. Üniversitelerimizin, daha fazla ödenek ve maaş isteyebilmeleri için, ülkemizin bugünkü sömürülen, geri yoksun durumdan kurtarılmasına destek olacak bilimsel ve aydınlatıcı çalışmalara girmeleri gerekir.

Bugün ulusumuzun bilimsel ve aydınlatıcı çalışmalara her zamandan daha çok ihtiyacı varken, Üniversitelerimizin zengin ulus Üniversitelerinin yaptığından uzun tatil yapmalarını ve öğretim üyelerinin sık sık dış gezilere çıkarak zaman ve para harcamalarını doğru bulmuyoruz.

Yurdun en ücra köşelerinde canlarını dişlerine takarak tek başlarına halkı uyarma görevini başarmaya çalışan öğretmenlerimiz Üniversitelerimiz tarafından mutlaka desteklenmelidir. İlkokuldan en yüksek uzmanlık çalışmalarına kadar bir «bütün» olan eğitim süresinde her kademe kendi ana görevini tam yapabilmek için, öteki kademelerle birleşmek zorundadır. Bugün bu hareketin hiç değilse bilimsel öncülüğü doğrudan doğruya Üniversitelerimize düşmektedir.

Özellikle, yurt ihtiyaçları açısından bakıldığında, Üniversitelerimizin önünde ciddi görevler vardır. Emperyalist ülkeler bizi ve bütün geri bırakılmış ülkeleri her bakımdan sömürürken kendi Üniversite ve lâboratuvarlarından fazlasıyle yararlanıyorlar. Biz alacakaranlıkta bir Türk halkı ve desteksiz bırakılmış öğretmen kitlesi ile bu savaştan zaferle çıkabilmek için kendi Üniversitelerimizin çalışmalarını yeni gerçeklere göre plânlamak ve yürütmek zorundayız. Bu bakımdan Üniversitelerimiz bilimi toplumun hizmetine vermeyi başaracak yolları hemen aramalıdırlar.

Öğretmen Örgütleri olarak bizim önerimiz şudur:

Üniversitelerimiz sayısı yüz bini aşan ilkokul ve ortaokul öğretmenlerimiz için resmî yaz sömestirleri düzenlemelidirler. Bu yapıldığı takdirde isteyen öğretmenlerimiz bir yandan kendi ana görevlerini yaparken, bir yandan da yüksek öğrenimlerini tamamlamış olacaklardır. Bunun faydası sadece bir Üniversite diploması edinmekten ibaret olmayacak, öğretmenlerimiz genç kuşakları yetiştirme ve halkı uyarma hizmetinde biraz daha fazla yetkinlik kazanacaklardır.

Kendi özel kanunlarında yeralan görevlerden olan yayın, seminer, konferans ve açık oturumlarla halkı aydınlatmak işini de canlandırarak büyük merkezler dışına taşmayı başardıkları zaman, Üniversitelerimiz halkımızın candan sevgisini kazanacaklardır. Bu hareket Üniversitede görev yapan bilim adamlarımızla halkımızın ve öğretmenlerimizin birleşmesini ve kaynaşmasını sağlayacaktır.

Bu önerimizin kamu oyunda ve Üniversite çevrelerinde olumlu karşılanacağına inanıyoruz.

Genel Başkan
Fakir Baykurt

ÖĞRETMENLERE EĞİTİM ÖDENEĞİ VERİLECEK

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Öğretmen Okulu mezunu olmayan ilkokul öğretmenlerine **eğitim ödeneği** verilmemesi yolunda alınmış olan karar, TÖS'ün çalışmalarıyla önlenmiş ve Maliye Bakanlığınca değiştirilmiştir. TÖS ve TÖDMF Genel Başkanı Fakir Baykurt, geçen hafta Çarşamba günü yayınladığı bir genelgeyle durumu öğretmenler iletmiştir. Genelgede, «Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğünün 13.11.1968 tarih ve 115508-1018/18220 sayılı mütalâa kararına göre ilköğretmen okulu çıkışlı olmayan öğretmenlere eğitim ödeneği ödenmiyeceği, Millî Eğitim Bakanlığınca bütün illere duyurulmuştur. 443 sayılı kanundaki «asil ilkokul öğretmeni» deyiminin yanlış bir yorumdan doğan bu karar, yapılan çalışmalar sonunda Maliye Bakanlığınca değiştirilmiş ve ilköğretmen okulu çıkışlı olmayan asil ilkokul öğretmenlerine de eğitim ödeneği ödenmesi gerektiği yeniden kabul edilmiştir. Böylece, ilköğretmen okulu çıkışlı olmak kaydı aranmaksızın, bütün asil ilkokul öğretmenlerine önceden olduğu gibi eğitim ödeneği ödenecektir» denmektedir.

Öte yandan TÖS ve TÖDMF Genel Merkezleri, başarılı geçen BÜYÜK EĞİTİM YÜRÜYÜŞÜ dolayısıyla tüm öğretmenlere teşekkürlerini sunan bir bildiri yayınlamıştır.

Zulüm makinası

Behzat AY

Mahmut Makal'ın dört yüz küsür sayfalı son kitabı «Zulüm Makinası» nı iki günümü vererek okudum. Çoğun konular yabancı gelmemekle birlikte - çünkü bizim serüvenlerimiz - kitabın belgelerle yayınlanmış olması gelecek için yararlanacağımız çok değerli bir yapıt olmasını sağlamıştır. Yarın Türk Sosyal Mücadeleler tarihini yazacak olanlara kısmen de olsa yararlı olacaktır bu kitap...

Makal ve kitap üzerine bir önsöz yazısından sonra «ÖĞRETMENLERE» başlığı altındaki ilk bölümde kıyıma uğramış eski öğretmenlerden Avukat Muzaffer Faik Amaç'ın öğretmenlere yerinde bir öğütü var. Bundan sonra girişmiş M. Makal, Zulüm Makinası'nın marifetlerini anlatmaya. Zulmedenler ve zulüm görenler karşı karşıya kitapta. Bir zamanlar Nâzım Hikmet için övgüler yazıp, 1950 den sonra Nâzım'ın affedilmesi için direnen; gene bir zamanlar Köy Enstitülerinin savunucusu olup, Bakan olduktan sonra tırpan atan Tevfik İleri, Bakanlığı sıralarında şöyle söylüyor :

«Yüzlerle, üçyüzlerle işim yok, sınıflarda ne kadar solcu öğretmen varsa hepsini temizliyeceğim.»

Hey gidi Tevfik İleri... Bir ihtilâlin sonunda daldığı ümitsizlik batağında boğulup gideceği nerden aklına gelsindi... Temizliyemeden temizleneceğini ne bilsindi?

M. Makal :

«Kıyıma uğramamış aydın ve öğretmen varsa, aydın ve öğretmen olarak ortaya çıkmamışlar ve sıfatlarına yaraşır çalışmalar yapmamışlardır.» diyor. Bu yargıyı son yıllarda gördüğümüz, duyduğumuz, okuduğumuz kıyım işlemleri doğrulamaktadır... Bu memleketin en devrimci, en Atatürkçü, en halkçı evlâtları süründürülmekte, meslek onurlarıyla oynanmakta, işlerinden edilmekte ve ezilmektedirler...

Şiar Yalçın'ın bir çağrısı geçti elime son günlerde... Neler neler yapmak istemiyorlar Şiar'a... Şiar Yalçın haklı olarak desteğe çağırıyor...

M. Makal, kitabının 219. sayfasından itibaren kendi serüvenini anlatıyor. 356. sayfada şöyle yazıyor Mahmut: «Her sabah okulun kapısına yaklaşırken başıma bir ağrı girer, kalbim, sinirlerim başlardı burkulmaya. Sol yanıma bir ağrı düğümlenirdi...» Görevle cezanın birleştirilebileceğini sananlar için bu sonuçlar elbette önemli değil... Bırazcık eğitimden anlasalar zaten bunu yapmazlar...

Kitabı bitirdikten sonra bir kez daha, S. Ali'nin «Namuslu olmak ne zor şeymiş meğer» sözünü söylemeden edemiyoruz.

Belgelerle, ayrıntılarla, özenle hazırlanmış bir kitap «Zulüm Makinası». Salık veririm...

Kitap •

Sağ ve sol sapmalar üzerine

Ersen OLGAÇ

Stalin'in Türkiye'de ilk yayınlanan eseri «Marksizm ve Dil» dır. Bunu «Dialektik ve Tarihi Materyalizm», «Marksizm ve Millî Mesele», «Sosyalist Ekonominin Meseleleri» ve son olarak Sol Yayınlarının yayınladığı «Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine» izledi. Böylece Stalin'in eserlerinin önemli bir kısmı Türkçe'de yayınlanmış olmaktadır.

Asıl adı «Partimizdeki Sosyal-Demokratik Sapmalar» olan «Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine» adlı eser, 26 Ekimden 3 Kasıma (1926) kadar süren Sovyetler Birliği Komünist Partisi XV. Kongresine ve 22 Kasımdan 16 Aralığa kadar süren Komintern'in Yürütme Komitesinin VII. genişletilmiş Plenumuna sunulan, partinin ideolojik ve örgütsel birliğini bozmak isteyen trotskist-zinovyevist bloku sert biçimde eleştiren rapordur. Gerek Sovyetler Birliği Komünist Partisi XV. Birleşik Kongresi ve gerekse Komintern'in Yürütme Komitesinin VII. Genişletilmiş Plenumu Merkez Komitesinin trotskist-zinovyevist muhalefet blokuna karşı olan politikasını onayladığı gibi, Komintern parti kongresinin «SBKP (B) deki muhalefet bloku üzerine «kararını kendi kararı gibi plenum kararlarına eklemeğe karar verdi ve troçkist-zinovyevist muhalefet blokunu menşevik pozisyona düşmüş bölücüler bloku olarak damgaladı.

Trotski, Zinovyev ve Kamenev'in, başta «tek ülkede sosyalizm» meselesi olmak üzere Leninizmin temel ilkelerini tahrif etmeleri ve bunu yapamadıkları zaman da açıkça reddetmeleri, çok kritik bir dönemde, Sovyetler Birliğinin tek sosyalist ülke olduğu bir dönemde, parti içinde hizip yaratmaları, Stalin tarafından çok sert bir biçimde eleştirilmiştir. Başta Trotski olmak üzere Zinovyev ve Kamenev «tek ülkede sosyalizmin gerçekleşemeyeceğini» ileri sürmektedirler. Özellikle Trotski Rusya'da sosyalist ekonominin gerçek bir atılımının ancak Avrupa'nın önemli ülkelerindeki proleteryanın zaferinden sonra mümkün olacağı görüşündedir. Stalin bu görüşü Trotskist sürekli devrim teorisinin bir kısmı olarak nitelendirmektedir. Muhalefet bu görüşe kaynak olarak da Marx ve Engels'ten bazı pasajlar göstermektedir. Stalin o dönemlerde, tekelci kapitalizm öncesi dönemde Marx'ın ve Engels'in söylediklerinin doğru olduğunu fakat tekelci kapitalizm döneminde Lenin'in bu konuda yeni formüller getirdiğini ileri sürerek şöyle diyor:

«Marx'ın ve Engels'in dâhi öğrencisi Lenin'in, kapitalizmin yeni gelişme şartlarında, proleterya devriminin yeni imkânlarının farkına varabilmesi ve tek ülkede sosyalizmin zaferi imkânı gerçeğini bulması şaşılacak şey değildir. Marksizmin lâfzıyla özü arasındaki, marksizmin tek tek tezleriyle metodu arasındaki farkı anlamak gerekir. Lenin, sosyalizminin bir ülkede zafere ulaşabileceği gerçeğini bulmayı bu yüzden başardı; çünkü marksizmi bir dogma olarak değil, eylem için bir kılavuz olarak aldı, çünkü lâfızlara bağlanıp kalmadı, marksizmde asıl olanı, temel olanı kavradı. Lenin Komünizmin çocukluk hastalığı adlı yazısında Marx ve Engels bizim teorimiz bir dogma değil eylem için bir kılavuz dur demeyi adet edinmişlerdi der.»

Stalin, Engels'in tekel öncesi kapitalizm dönemi için doğru olan eski formülünün ardına pusuya yatan muhalefetin oportünizmini iyice açığa çıkarmak için Lenin'den de pasajlar alarak, bugün, yani tekelci kapitalizm döneminde tek ülkede sosyalizmin zafere ulaşabileceğini savunuyor. Lenin, ekonomik ve politik gelişimin tekelci kapitalizm döneminde eşit olmayışının kapitalizmin bir kanunu olduğunu ileri sürer ve ekonomik ve politik gelişimin eşit oranda olmamasının sosyalizmin tek ülkede zafere ulaşmasının mümkün kıldığını söyler. Stalin, Lenin'in görüşlerini temel olarak ekonomik ve politik gelişmenin eşit oranda olmayışının ne anlama geldiğini de şöyle açıklar:

«Öyle ise, emperyalizm şartlarında, kapitalist ülkelerin gelişmelerinin eşit oranda olmaması kanununun anlamı nedir?

Emperyalizm döneminde gelişmenin eşit oranda olmaması kanununun anlamı, bazı ülkelerin öbürlerine oranla sıçramalı gelimsei, bazı ülkelerin öbür ülkeleri dünya pazarından çabucak atması, artık bölüşülmüş olan dünyanın periyodik yeniden bölüşülmesinin savaşçı anlaşmazlıklara ve savaş yıkımlarına yol açması, emperyalizm döneminde anlaşmazlıkların derinleşmesi ve şiddetlenmesi, dünya kapitalist cephesinin zayıflaması, proleteryanın tek tek ülkelerde bu cephede gedikler açmasının mümkün olması, tek tek ülkelerde sosyalizmin zaferinin mümkün olmasıdır.»

Evet, dünyadaki ilk sosyalist devletin kurucusu Lenin, tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olduğunu söylüyor. Ama bunun yanında sosyalizmin kesin ve son zaferinin de ancak bir kaç ülkede sosyalizmin zafer kazanması ile mümkün olabileceğini açıklıyor. Leninizmi tahrif eden ve çoğu zaman ona karşı çıkan muhalefet, partiyi ve Stalin'i suçlamak için Lenin'den de pasajlar almadan edemiyor. Lenin daima sosyalizmin kesin ve son zaferiyle sosyalizmin tek bir ülkedeki zaferini karıştırmamak gerektiğini söyler. Ama yine aynı muhalefet, sosyalizmin tek ülkede zaferinin mümkün olmadığını savunan muhalefet, bu kez partiye saldırabilmek için Lenin'den medet umuyor. Bu konuda işte Stalin' in cevabı:

«Parti, Lenin'in de herzaman söylediği gibi, sosyalizmin kesin ve son zaferi, ancak sosyalizmin birkaç ülkede zaferinden sonra mümkündür, demiyor mu? Parti, sosyalizmin bir ülkedeki zaferini, sosyalizmin kesin ve son zaferiyle karıştırmamak gerektiğini yüzlerce defa açıklamadı mı?

Parti, daima, sosyalizmin bir ülkede zaferi imkânının sosyalizmi o ülkede kurmak anlamına geldiğinden, bu görevin bir ülkenin güçleriyle çözülebileceğinden, buna karşılık, sosyalizmin kesin zaferinin, müdahaleye ve restarasyona karşı garanti anlamına geldiğinden, bu görevin devrimin ancak birkaç ülkede zaferi önşartı ile başarabileceğinden hareket etti. Bütün bunlardan sonra, bu iki görev, birbiriyle, böyle arap saçı gibi nasıl karıştırılabilir? Hiç olmazsa, bu meseleyi eksiksiz ve öğrencileri bile sevindirecek şekilde açıklayan XIV. Parti Kongresinin kararını baştan sona bir defa okusunlar.»

Muhalefetle parti arasındaki temel çatışma bu konuda, sosyalizmin tek ülkede zaferi konusundadır. Tek ülkede sosyalizmin gerçekleşemeyeceği konusunda muhalefet görüş birliği halindedir. Bu temel meselenin bir parçası olan, Sov

Yeni kitaplar

N. Yılmaz

Nâzım'ın çilesi Rady Fish'den Güneş Bozkaya - Kolontay çevirisi. Gün Yayınevi. Büyük Türk şairi Nâzım Hikmet'in hayatı, sanatı ve kişiliği üzerine yazılmış ilk toplu eser. Ünlü bir Sovyet gazetecisi olan kitabın yazarı Nâzım Hikmet'in 1950'de Moskova havaalanına ayak basmasından ölümünden bir gün öncesine kadar hemen her gün kendisiyle beraber bulunmuş, dış gezilerinde de ona eşlik etmiştir. Çok iyi Türkçe bilen ve kitabı yazmadan önce iki kere Türkiye'ye de gelerek şairimizi yakından tanıyanlarla da görüşen yazar: «Büyük insan Nâzım Hikmet'e olan saygı ve vefa borcumu böylece ödüyorum» demektedir.

Proletarya İhtilâli ve Dönek Kautsky Lenin'den Arif Gelen çevirisi. Bilim ve Sosyalizm Yayınları Büyük Ekim ihtilâli'nin lideri ve ilk sosyalist ülkenin kurucusu olan V. İ. Lenin hayatı boyunca sosyalist hareket içindeki çeşitli akımların eleştirisine önem vermiş ve bu alanda ciltler dolduran yazılar yazmıştır. Bu kitapta biraraya getirilen «İkinci Enternasyonalin Çöküşü», Oportünizm ve İkinci Enternasyonalin Çöküşü» ve «Proletarya ihtilâli ve Dönek Kautsky yazıları, onun Büyük İhtilâl'e götüren şartlar içinde ve İhtilâl döneminde yürüttüğü mücadeleyi yansıtan ünlü eleştirileridir.

Stalin İsaac Deutscher'den Selâhattin Hilav çevirisi. Ağaoğlu Yayınevi. Yirminci Yüzyıla damgasını vuran bir ihtilâlcinin ve devlet adamının hayatı. Sovyet tarihi uzmanı olan yazar, Rusya'nın XIX. Yüzyıl sonlarından XX. Yüzyıl ortasına kadar uzanan sosyal ve siyasî tarihinin panoramasını çizmektedir. Bu arada Ekim Devrimi'nin ünlü liderlerinin de yakından tanımakta ve Rus Komünist Partisi'nin iç çekişmelerini, çeşitli olaylar karşısında benimsediği taktik ve stratejiyi de ayrıntılı olarak görmekteyiz.

yetler Birliğinde sosyalizmin kurulması meselesinde de muhalefetin görüşü olumsuzdur. Muhalefet Sovyetler Birliğinin kapitalist ülkelerce kuşatılmış olduğunu ve bu yüzden sosyalizmin ekonomik esasını kurmanın mümkün olamayacağını ve her an bir dış müdahale ihtimalinden dolayı Sovyetler Birliğinde sosyalizmin kurulabilmesi meselesinin ancak dünya proleter devrimi arenasında çözümlenebileceğini iddia ediyor. Stalin bu iddiayı da şöyle cevaplandırır :

«Biz, ülkemizin gösterdiği iki gurup çelişmeden hareket ediyoruz. İç çelişmeler, herşeyden önce, sosyalist ve kapitalist unsurların mücadelesinden ibarettir. Biz diyoruz ki, bir bu çelişmeleri kendi gücümüzle giderebiliriz, ekonomimizin kapitalist unsurlarını alt edebiliriz, köylülerin başlıca kısmını sosyalist düzeni kurmaya katabilir ve sosyalist toplumu kurabiliriz.

Dış çelişmeler, sosyalist ülke ile çevresindeki kapitalist dünya arasındaki mücadeleden ibarettir. Biz diyoruz ki, biz bu çelişmeleri kendi gücümüzle gideremeyiz, bu çelişmelerin giderilmesi için sosyalizmin hiç olmazsa bir kaç ülkede zaferi gereklidir. Gene bu yüzden diyoruz ki, sosyalizmin bir ülkede zaferi amaç değildir, tersine proleterya devriminin bütün ülkelerde zaferi için destektir, araçtır, alettir» .

Stalin muhalefetin böyle temel bir konuda partiye karşı olan ve hizipçi bir nitelik taşıyan hareketini çok sert biçimde eleştirerek partinin bu hizipçi muhalefete tahammülü olmadığını ve bunu en kısa zamanda tasfiye edeceğini söylüyor. Bunun parti içindeki çelişmelerin bir sonucu olduğunu belirten Stalin, bu çelişmelerin kaynaklarını da şöyle açıklıyor :

«Proletarya partilerindeki çelişmelerin kaynaklarını iki yerde aramak gerektiğine inanıyorum. Birincisi, burjuvazinin ve burjuva ideolojisinin, sınıf mücadelesi şartları altında proletarya ve partisi üzerindeki baskısıdır; proleteryanın direnme gücü en az olan tabakaları bu baskı karşısında sık sık gevşerler. Burjuvazinin ve ideolojisinin, proleterya ve partisi üzerindeki baskısı, burjuva düşüncelerinin, törelerinin, alışkanlıklarının, ruhsal durumlarının, proleteryanın burjuvaziye şu ya da bu tarzda bağlı bulunan belirli tabakalarından geçerek proleteryaya ve partisine girdiği anlamına gelir.

İkincisi, işçi sınıfının kuruluşundaki çeşitlilik, işçi sınıfında türlü tabakaların var olmasıdır. Birinci tabaka, proleteryanın temel kitlesi, çekirdeği olan, kapitalist sınıflarla bağlarını uzun süredir koparmış «katışıksız» proleter kitledir. Proleteryanın bu tabakası, marksizmin en güvenilir dayanağıdır.

İkinci tabaka, ancak kısa bir süre önce proleter olmayan sınıflardan, köylülerden, küçük burjuva saflarından, aydınlardan ayrılanlardan meydana gelir. Bunlar, başka sınıflardan gelen kişilerdir, proleteryaya daha yeni katılmışlar, düşkünlüklerini, alışkanlıklarını, kararsızlıklarını ve şaşkınlıklarını işçi sınıfına sokmuşlardır. Bu tabaka, mümkün bütün anarşist, yarı-anarşist ve yarı-anarşist ve «aşırı sol» guruplar için en elverişli ortamdır.

Üçüncü ve son tabaka işçi aristokrasisidir, işçi sınıfının üst tabakasıdır, proleteryanın maddî durumu en iyi olan bu bölümü, burjuvaziyle uzlaşma çabasındadır, yeryüzünün güçlü kişileriyle uyuşmaya ve birşeyler koparmaya yatkın bir ruhsal durumdadır. Bu tabaka, açık reformistler için en elverişli ortamdır».

Stalin, parti içindeki çelişmelerin kaynağını bu şekilde açıklarken, bu çelişmeleri gidermenin zorunlu olduğunu da belirtir. Parti içinde çelişmelerin çözümlenmesinde bölünmelerin olabileceğini ve bunlardan kaçınmanın son derece yanlış olduğunu söyler. Çünkü ilkeler etrafında gerçekleşmeyen bir sahte birlik ve beraberliğin proleterya davasına zararlı olduğu inancındadır. Büyük çapta bölünmeler pahasına bile olsa bunun son tahlilde yararlı olacağını ifade ederek şöyle der :

«Partinin pratiği, niceliğin değil, niteliğin önemli olduğunu gösterdi, bu bir; görünüşte bir birliğin değil, prensipte birliğin önemli olduğunu gösterdi, bu iki. Tarih, Lenin'in haklı olduğunu, «yerleri doldurulamaz» denilen kişilerin haksız olduğunu gösterdi. Tarih gösterdi ki, Lenin ile onlar arasındaki bu çelişme giderilmeseydi partimiz gerçekten devrimci olmazdı».

Her sayfası önem taşıyan «Sağ ve Sol sapmalar Üzerine» den önemli bir kaç pasajı sunduk.

«Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine» dikkatle okunması gereken bir kitap. Stalin'in açık dili ve meseleyi koyuş tarzındaki kesinlik, derin teorik konuların bile rahatlıkla anlaşılabilmesini sağlıyor.

Milli Kongre, Devrimci Güçbirliği ve TÖS'lü öğretmen (1)

Sadık GÖKSU

İnsanlık ve özellikle geri-ülke hakları zorlu günler yaşıyor. Biz de Türk halkı olarak tarihimizin hemen en zorlu günlerini yaşıyoruz.

Bugün karşı karşıya olduğumuz şartlar, daha dün içinden bir Kurtuluş Savaşı verecek kurtulduğumuz şartlardan hafif değil. Bugün en az dünkü Kurtuluş Savaşımızı verirken neler yaptığımızı örnek almak, bundan ayrı, şimdinin özel şartlarının da gereğini yerine getirmek zorundayız.

Bütün bunlara karşılık, yapılacak işler konusunu ilk defa konuşacak değiliz. Kurtuluş Savaşımızın Kuvayımilliyeciliği belli ölçüde gözönünde bulundurulmuş, bilimsel ve tarihsel şartlar değerlendirilmiş ve büyük ölçüde kendisini kabul ettirmiş olan «Milli Demokratik Devrim» stratejisi işlenmiş, ortaya atılmıştır. 29 Kasım 1918 de kurulmuş olan Milli Kongre»yi büyük ölçüde andıran «Türkiye Devrimciler Güçbirliği (DEV-GÜÇ)» kurulmuştur.

«Türkiye Devrimciler Güçbirliği (DEV-GÜÇ) Millî Kongre'nin 51 teşekkülü içinde öğretmen kuruluşlarının, özellikle öğretmenlerin önderlik ettiği kuruluşların sayısı hayli kabarık. DEV-GÜÇ'ün içinde de TÖDMF'nin ve TÖS'ün çok önemli yerleri vardır.

TÖS, Türkiye Öğretmenler Sendikası, bilindiği gibi hemen ilk iki yılını kuruluş çalışmaları ile geçirmiştir. Kuruluşun daha başlangıcında, Öğretmen Derneklerinin ve onlardan oluşan TÖDMF (Türkiye Öğretmen Dernekleri Federasyonu)'nun feshedilerek bütün öğretmen örgütlerinin TÖS çatısı altında toplanması hedefi ortaya atılmıştır. Bu hedefe doğrudan doğruya varmaya kalkışmak elbette hatalı olacaktı. Bugün bu yoldaki çalışmalar da başarıyla yürütülmektedir. TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, TÖDMF'ye de Genel Başkan seçilmiştir. TÖDMF, geniş öğretmen kitlesince TÖS'ün bir yan kuruluşu olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

TÖS'ün devrimci öğretmen kitlesini sinesinde ve çevresinde toplamış olduğu, 15 Şubat 1969 tarihinde Ankarada yapılan Büyük Eğitim Yürüyüşü ile bir daha anlaşılmıştır. TÖS'ün düzenlediği bu yürüyüşe TÖDMF katılmış olduğu gibi, devrimcilikte hiç te TÖS'ten aşağı kalmak istemediğini her zaman görmekte olduğumuz kardeş teşekkül İLKSEN de katılmıştır. TÖS yürüyüşüne haksız bir tutumla müsaade etmemek yoluna gidilmesi, personel sendikaları hukuku açısından bir adım geri atılmakla beraber, yürüyüşe çok büyük anlam kazandıran yeni bir güçbirliğine imkân sağlamıştır: Zinde kuvvetlerin üç emekli subayı, üç Tabiî Senatör, Yürüyüş Düzenleme Komitesi görevini üzerlerine alarak Miting ve Yürüyüşün çok daha geniş bir anlam kazanması görevini yerine getirmişlerdir.

1. Kurtuluş Savaşımızla 2. Kurtuluş Savaşımızın örgütlenmelerinde de elbette farklar olacaktır. Nitekim 1. Kurtuluş Savaşımızın gelişmesi Millî Kongre'nin önemini geri plâna ittiği hâlde, günümüzün gelişmeleri DEV-GÜÇ'ün ya da adı ne olursa olsun Devrimci Güçbirliği'nin önemini her geçen gün daha öne çıkarmaktadır. Hemen benzer şekilde, Öğretmenlerin görevi de şüphesiz bugünkü savaşımızda, dünküne oranla çok daha fazladır.

Gelişen şartlar içinde Güçbirliğinin gereğini ve önemini daha çok düşünen TÖS'lü Öğretmen, bu güçbirliğinin içindeki görevlerini ve sorumluluğunu da muhakkak yeterince değerlendirecektir. Şüphesiz Nisan 1968 tarihinde kurulan Devrimci Güçbirliği bu süre içinde kendisinden beklenen hızlı gelişmeyi gösterememiştir. Bunda, Güçbirliği'nin dışında kalan ve devrimcilik iddialısı olan iki siyasal kuruluş yöneticilerinin particilik kaygılarından gelen olumsuz tutumlarının rolü olduğunu biliyoruz. Ama kabul etmeliyiz ki, geçen aşamada TÖS de, Güçbirliği'ne bütün şubelerince kararlı, niyetli bir ağırlık koyamamıştır.

İşçi sendikalarının, derneklerin ve memur sendikalarının geniş anlamda politikanın dışında kalması korkutmalarının bir blöften başka birşey olmadığı bugün sağır sultanca da biliniyor. Meğer ki temel hak ve hürriyetleri kısıtlama tertipleri başarıya ulaşsın. Bunun ötesinde, hiçbir zaman bir siyasî parti bloku anlamı olmayan Güçbirliği'ne öğretmenin katılmasında hiçbir sakınca yok, tersine pek çok yarar vardır.

TÖS için, Devrimci Güçbirliği konusunu bizzat ele almak, öne düşmek, konuyu TÖS Şubelerinde geniş konferanslar, açık oturumlar ve seminerlerle işlemek, dün Millî Kongre çalışmalarında olduğu gibi bugün de Devrimci Öğretmenin bu çabalara önayak olması yolunu açmak zamanı çoktan gelmiş ve geçmektedir. Son Ankaradaki miting çeşitli anlamlarıyla birlikte bir daha göstermiştir ki, sivil kuvvetler içinde Atatürkçülüğü, Devrimciliği, bütün ülke yüzeyinde yaşatan ve ileri götüren öncü kuvvetlerden biri de öğretmenlerdir. Bu sebepten de, çok iyi bilindiği gibi karşı-devrimcilerin en ağır hücumlarına uğrayan yine öğretmenler olmaktadır. O halde böyle bir Güçbirliği'nin herkesten önce bu savaşçı güce yarayacağı açık değil midir? TÖS'ün Genel Merkez Yöneticileriyle birlikte bütün Şube Yöneticileri ve üyelerinin bu konu üzerinde önemle durmalarını diler ve tüm Atatürkçülük, Devrim ve Eğitim çabalarında başarılar dilerim.

(1) Millî Kongre için bakınız: Sabahattin Selek, Anadolu İhtilâli, sa: 82, 83.

Ho Chi Minh'ten Vietnam K. cephesi başkanı Nguyen Huu tho'ya mektup

Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Başkanı Ho Chi Minh, 8 Mayıs 1968 tarihinde, Başkan Nguyen Huu Tho ile Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi Merkez Komitesi üyelerine, Silâhlı Kurtuluş Kuvvetlerinin ve Güney Vietnam halkının, yabancı saldırganlara karşı kazandığı zaferleri kutlayan bir mektup göndermişti Geçen bir yıl içinde Vietnam halkı, bu kutlamanın hiç te erken olmadığını, zaferlerine yeni askerî ve politik zaferler ekliyerek gösterdiler. Mektupta yazılanlar ikinci büyük hücumunda başarıyla gerçekleştiren Vietnam halkı için halâ tazeliğini koruyor.

Başkan Nguyen Huu Tho'ya U.K.C. Merkez Komitesi Üyelerine

U.K.C'nin açık görüşlü önderliği altında vataandaşlar birlik içinde ayaklanmış Güney Vietnam'daki savaşçılar ve kadrolar fevkalâde savaşarak, büyük zaferler kazanarak, baharın başından bu yana genel taarruza geçmiş bulunuyorlar.

Güney Vietnamdaki silâhlı kuvvetler ve halk, devrimci kahramanlığı yüksekte tutarak, silâhlı hücumları siyasî mücadele ve düşman kıtaları arasında propaganda ile kaynaştırarak,

— 500.000 i aşkın B.D. askerini de içine alan 1,2 milyon düşman askerini bozguna uğratmış,

— Hem kentlerde hem de kırda muzafferane savaşmış; düşman üslerine, hava alanlarına limanlarına ve haberleşme hatlarına maharetle hücum etmiş,

— Sık nüfuslu daha birçok bölgeyi kurtarmış,

— Yapım işinin yanı sıra savaşmış, bu yüzden hem askerî hem de siyasî kuvvetlerini olalgan üstü bir güçte arttırmış,

— Ordu mensupları halkı candan savunmuş ve halka yardım etmiş, halk da ordu mensuplarına sonsuz sevgi göstermiş, onlara yardım etmiş, istilâcıya karşı onlarla yan yana savaşmış, U. K. C.'nin siyasetini yürütmekte ayni şekilde çok iyi çalışmıştır.

Son bir kaç gündür, Tri-Hau Thien bölgesinde Ca Mau burnuna, ovalardan dağlık yerlere kadar her yerde Güney Vietnam silâhlı kuvvetleri ve halkı, B.D.'ye ve kuklalarına karşı çok büyük zaferler kazanmışlar ve düşmanı daha ağır mağlubiyetlere uğratan, onların dehşet ve şaşkınlıklarını arttıran yeni yeni ahenkli hücumlar yapmışlardır.

Böylece kahraman Güney Vietnamın silâhlı kuvvetleri ve tüm halkı, genci ihtiyarı, kadını erkeği, Kinh halkı ve dağlık topraklar halkları, bölgesel ordu ve milisler, gerilla kuvvetleri ve ana kuvvetler'in hepsi de güzide askerî mankıbeler yaratmış bulunuyorlar. Tüm Güney Vietnam çok iyi savaşmakta, gitgide güçlenmekte, giderek daha büyük zaferler kazanmaktadır.

Bundan çok kıvanç duyuyor ve Başkan ile U.K.C. Merkez Komitesi üyelerinden Güney Vietnamdaki bütün vatanseverlere, bütün savaş alanlarındaki vatansever silâhlı kuvvetlerin bütün subay ve erlerine en iyi dilek ve en sıcak tebriklerimi iletmelerini rica ediyorum. Bütün vatandaşlara, bütün yaşlılara ,erlerin bütün süt ninelerine saygılarımı sunuyorum. B. D. saldırısına karşı koymak ve ülkeyi kurtarmaktaki şevklerinden ve daha bir çok hizmetlerinden ötürü gençleri ve genç öncüleri kutluyorum.

Güney Vietnam silâhlı kuvvetlerinin ve halkının kazandığı zaferler, çok büyüktür. Ülke halkınıve beş kıtadaki dostlarımızı sevindiren mükemmel zaferlerdir. Tüm halkımızın izlediği B. D. saldırısına karşı koyma ve ulusal kurtuluş davası, muazzam bir ilerleme göstermekte ve tam zafere doğru hızla durmadan ilerlemektedir.

Halkımız barışı çok sever. Ama bağımsızlık ve özgürlük olmadan gerçek barış olamaz.. Barış ancak, B.D. emperyalistleri Vietnam'daki saldırı savaşına son verdikten, bütün kıtalarını yurtlarına çektikten ve Vietnam halkını kendi kaderini kararlaştırmakta özgür bıraktıktan sonra gelecektir.

B.D. emperyalistleri şimdi, Vietnamda ağır kayıplara uğruyorlar. Onlar dünyada ve kendi memleketlerinde tecrit olunmuş şaşkınlaşmış bir durumda bulunuyorlar. Ama gene de inatçılıkla ve hinoğlu hincesine davranmakta ayak diretiyorlar. Savaşı yoğunlaştırırken «barış» müzakerelerinden söz açıyorlar.

Bu yüzden vatandaşlarımız ve savaşçılarımız, daha da büyük zaferler kazanmak için, daha sıkıca birleşmeli, uyanıklığımı kesinleştirmeli, savaşmak ve kazanmak azmini arttırmalı, güç yanlarını geliştirirken zayıf yanlarını düzeltmeli, bütün güçlük ve fedakârlıkları göze almalı, bütün cephelerde ve devamlı olarak savaşmalıdır.

Kuzey ve Güney Vietnam'ın düşmanı yok edip ülkeyi kurtarmakta ayni azimde olması ve bu uğurda birbirleriyle yarışmasıyla B.D. saldırganları mutlaka tümüyle yenilecektir.

Güney Vietnamdaki vatanadaşların kurtulacakları gün mutlaka gelecektir.

Ana vatanımız Vietnam'ın tam bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşacağı, güven içinde birleşeceği ve barışa kavuşacağı muhakkaktır.

İleri!

Tam zafer bizlerin olacaktır.

Savaşma ve yenme azmi konusunda yürekten tebriklerimle...

Ho Chi Minh

TÜRK SOLU : Haftalık Gazete — Sahibi : Şerif Tekben — Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Bora Gözen — İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi : Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon : 27 39 61 — Ankara Temsilciliği : Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A — Dizgi Tertip : ÖZ—GÖR Matbaası, Basıldığı Yer : Talât Matbaası

İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel : 27 89 49 — Anadolu Dağıtımı : GA - ME - DA — Yıllık Abonesi : Yurt içi 40 TL., Avrupa uçak : 80 TL., Amerika uçak : 170 TL., — İlân : Santimi 20 TL., Yayın İlânları yüzde elli (% 50) indirimlidir.